

1069

KORPUS BEZPIECZEŃSTWA WEWNĘTRZNEGO

~~XXXXXXXXXX~~

Egz. nr 41

ZAKRES DZIAŁANIA

I OBOWIĄZKI SZEFA SAPERÓW BRYGADY
I PUŁKU KBW

oraz

DOKUMENTACJA ZABEZPIECZENIA INŻYNIERYJNEGO
DZIAŁAŃ PRZECIWDYWERSYJNYCH

(Instrukcja tymczasowa)

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
M. gen. broni

28824

Warszawa

1962 rok

1069

KORPUS BEZPIECZENSTWA WEWNĘTRZNEGO

~~_____~~

Egz. nr 41

ZAKRES DZIAŁANIA

I OBOWIĄZKI SZEFA SĄPERÓW BRYGADY
I PUŁKU KBW

oraz

DOKUMENTACJA ZABEZPIECZENIA INŻYNIERYJNEGO
DZIAŁAŃ PRZECIWDYWERSYJNYCH

(Instrukcja tymczasowa)

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
ul. gen. Biegańskiego 10
00-910 Warszawa

28824

~~SECRET~~
Egz. nr 41

7mc klas. gen. J
12357 J

ZAKRES DZIAŁANIA

I OBOWIĄZKI SZEFA SAPERÓW BRYGADY
I PUŁKU KBW

oraz

DOKUMENTACJA ZABEZPIECZENIA INŻYNIERYJNEGO
DZIAŁAŃ PRZECIWDYWERSYJNYCH

(Instrukcja tymczasowa)

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIA
SZYBKOŚCI SZTABU GENEZAŁ
Gen. gen. broni K. Górecki
128824

Warszawa, dnia 10.07.1962 r.

ROZKAZ NR 056

Zatwierdzam i wprowadzam do użytku w Korpusie Bezpieczeństwa Wewnętrznego „Zakres działania i obowiązki szefa saperów Brygady i pułku KBW oraz dokumentacja zabezpieczenia inżynierskiego działań przeciwdywersyjnych”.

DOWÓDCA
KORPUSU BEZPIECZEŃSTWA WEWNĘTRZNEGO

Włodzimierz MUS
generał brygady

TREŚĆ

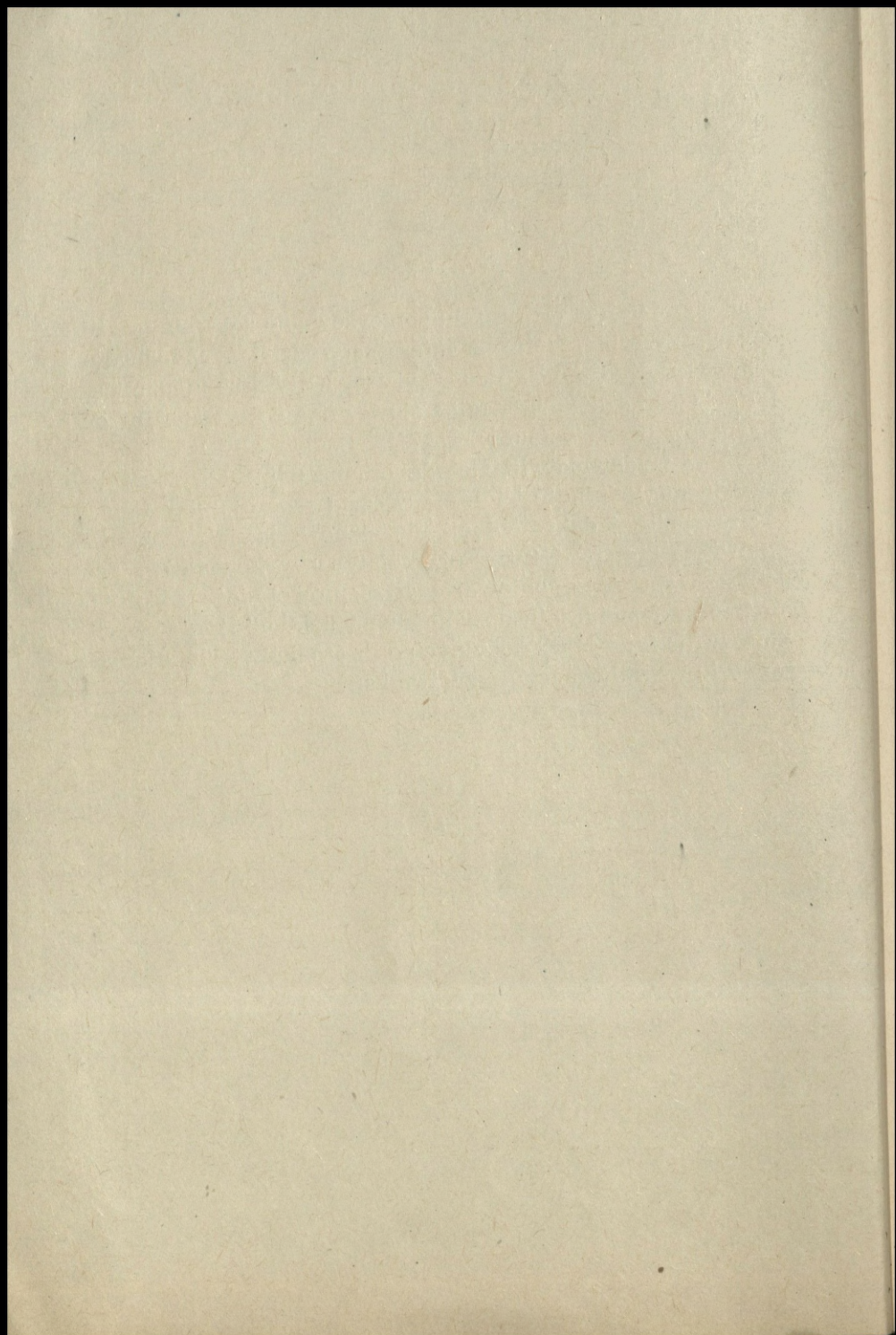
	Str.
WSTĘP	5
ROZDZIAŁ I. Obowiązki, uprawnienia i zakres działania szefa saperów Brygady i pułku KBW	7
Obowiązki szefa saperów w zakresie materiałowo-technicznego zabezpieczenia Oddziałów KBW w sprzęt i materiały inżynieryjne	13
ROZDZIAŁ II. Praca szefa saperów Brygady i pułku KBW w zakresie zabezpieczenia inżynieryjnego działań przeciwdywersyjnych	25
A) Praca szefa saperów w toku przygotowania i organizacji operacji przeciwdywersyjnej	25
B) Praca szefa saperów w toku prowadzenia operacji	38
ROZDZIAŁ III. Zasadnicze dokumenty sprawozdawcze szefa saperów .	40
Załączniki	43

WSTĘP

Instrukcja niniejsza ma na celu sprecyzowanie zakresu i zasad organizacji zabezpieczenia inżynierskiego działań przeciwdziałających prowadzonych przez Oddziały KBW oraz ujednolicenie formy i treści dokumentacji bojowej opracowywanej przez szefa saperów Brygady (pułku) KBW.

Podana w wydawnictwie metoda organizacji zabezpieczenia inżynierskiego, kolejność i tok pracy szefa saperów oraz forma i treść zasadniczej dokumentacji nie stanowi jednak szablonu i nie powinna krępować twórczej inicjatywy wykonawców.

Zdobyte w praktyce bojowej i szkoleniowej doświadczenia winny być systematycznie doskonalone i uaktualniane stosownie do rozwoju form organizacyjnych oraz środków technicznych własnych i przewidywanego przeciwnika.

ROZDZIAŁ I

OBOWIĄZKI, UPRAWNIENIA I ZAKRES DZIAŁANIA SZEFA SAPERÓW BRYGADY (PUŁKU) KBW

Szef saperów podlega bezpośrednio dowódcy Brygady (pułku) i jest jego pomocnikiem w zakresie problemów związanych z zabezpieczeniem inżynieryjnym działań oddziału. Szef Wojsk Inżynieryjnych KBW kieruje pracą podległych szefów saperów pod względem specjalistycznym (technicznym).

Do obowiązków szefa saperów Brygady (pułku) należy systematyczne informowanie szefa sztabu oddziału o zasadniczych przedsięwzięciach związanych z inżynieryjnym zabezpieczeniem działań a także ścisła współpraca z oficerami sztabu i szefami rodzajów wojsk i służb oraz z kwatermistrzem i pomocnikiem (zastępcą) dowódcy d/s technicznych.

Szef saperów Brygady (pułku) jest bezpośrednim przełożonym organicznego pododdziału saperów oraz pododdziałów saperów przydzielonych na czas trwania operacji przeciwdywersyjnej lub innych działań prowadzonych przez dany oddział.

W wypadku samodzielnego działania pododdziałów KBW dowódca przydzielonego pododdziału saperów spełnia funkcję szefa saperów pododdziału i wykonuje czynności związane z planowaniem i kontrolą wykonywanych prac inżynieryjnych.

Podstawą pracy i działalności szefa saperów Brygady (pułku) jest:

- decyzja dowódcy Oddziału KBW;
- zarządzenia bojowe lub wytyczne zabezpieczenia inżynieryjnego Szefa Wojsk Inżynieryjnych KBW;
- wymogi konkretnej sytuacji taktycznej i inżynieryjnej.

Najważniejsze zagadnienia otrzymanych wytycznych Szefa Wojsk Inżynieryjnych KBW szef saperów melduje dowódcy Brygady (pułku) i działa zgodnie z otrzymanymi od niego wskazówkami.

A) Szef saperów odpowiedzialny jest za:

- dyscyplinę wojskową, wychowanie stanu osobowego podległego pododdziału saperów w duchu bezwzględnego wykonywania rozkazów, ofiarnego spełniania zaszczytnej obowiązku wojskowego i bezgranicznego oddania swojej Ojczyźnie — Polsce Ludowej;
- terminowe i prawidłowe planowanie oraz realizację przedsięwzięć i prac w zakresie zabezpieczenia inżynierskiego działań bojowych Brygady (pułku) KBW;
- techniczne kierownictwo, materiałowe zabezpieczenie wojsk oraz odpowiednie użycie posiadanych sił i środków w celu całkowitego wykonania planu zabezpieczenia inżynierskiego przez podległe pododdziały zgodnie z decyzją i wytycznymi dowódcy Brygady (pułku) KBW;
- organizację niezawodnego i ciągłego dowodzenia podległymi pododdziałami saperów oraz za terminowe i jakościowe wykonanie prac nie inżynierskich oraz innych postawionych pododdziałom zadań bojowych;
- wyszkolenie i przygotowanie inżynierskie pododdziałów wszystkich rodzajów wojsk oraz wyszkolenie bojowe i techniczne organicznego pododdziału saperów danego Oddziału KBW;
- gotowość bojową i mobilizacyjną organicznego pododdziału saperów.

B) Do obowiązków szefa saperów należy:

- dokładna znajomość zasad współczesnej walki ogólnowojskowej i działań przeciwdywersyjnych, organizacji wojsk własnych i nieprzyjaciela (zwłaszcza jego grup dywersyjnych) oraz danych taktyczno-technicznych zasadniczych rodzajów jego uzbrojenia, bojowego sprzętu technicznego i transportu;
- znajomość zadań bojowych oddziału, decyzji swego dowódcy i jego zamiarów odnośnie prowadzenia operacji (działań) przeciwdywersyjnych lub realizowania innych przedsięwzięć przeciwdywersyjnego i przeciwdesantowego zabezpieczenia rejonu (strefy) działań;
- dokładna znajomość i ciągle studiowanie strefy (rejonu) działań, jego specyfiki i warunków działań w tym terenie, usytuowanie sieci kolejowej i drogowej, obiektów i budowli o znaczeniu państwowym i wojskowym, możliwości wykorzystania środków miejscowych;
- znajomość terenu z punktu widzenia możliwości działań dywersyjnych i przeciwdywersyjnych, ochrony i obrony powie-

rzonych obiektów, manewru, maskowania itp. — a także z punktu widzenia przypuszczalnych obiektów i celów uderzeń termojądrowych nieprzyjaciela, związanych z tym potrzeb opymar i udzielania pomocy organom TOPL;

- ciągle zbieranie danych o przedsięwzięciach inżynieryjnych grup dywersyjnych (partyzanckich) nieprzyjaciela, znajomość stosowanych przez niego zasad zabezpieczenia inżynieryjnego działań dywersyjnych oraz wykorzystywanych przy tym środków minersko-wybuchowych i innych, dokładna znajomość ich danych taktyczno-technicznych;
- znajomość sytuacji własnego oddziału, sąsiadów oraz współdziałających oddziałów, (pododdziałów) wojskowych i paramilitarnych, znajomość rozmieszczenia i stan podległego pododdziału saperów oraz wykonywanych przez niego zadań;
- ciągła gotowość meldowania dowódcy niezbędnych danych do powzięcia decyzji w zakresie zabezpieczenia inżynieryjnego działań przeciwdywersyjnych w zależności od konkretnej sytuacji bojowej;
- terminowe opracowywanie dokumentacji bojowej w zakresie planowania i realizacji zabezpieczenia inżynieryjnego działań bojowych Brygady (pułku) KBW;
- terminowe doprowadzanie do podległego pododdziału (elementów ugrupowania inżynieryjnego) postawionego przez dowódcę zadania bojowego w zakresie zabezpieczenia inżynieryjnego działań;
- znajomość zadań zabezpieczenia inżynieryjnego wykonywanych siłami i środkami oddziałów współdziałających (wojskowych, paramilitarnych) na obszarze zabezpieczanego województwa (zabezpieczanych województw) oraz kto, kiedy i jakimi siłami je wykonuje;
- branie udziału w opracowywaniu planu i projektów szkolenia (przygotowania inżynieryjnego stanu osobowego oddziału) oraz kierowanie szkoleniem bojowym i specjalnym podległego pododdziału saperów;
- osobiste przeprowadzanie zajęć z oficerami oddziału na tematy szkolenia inżynieryjnego rodzajów wojsk i taktyki inżynieryjnej;
- znajomość wartości dowódczych i bojowych podległych oficerów;
- organizowanie prac inżynieryjnych i sprawowanie systematycznej kontroli prawidłowości ich wykonywania oraz udzielanie praktycznej pomocy pododdziałom w zakresie zadań zabezpieczenia inżynieryjnego działań bojowych;

- systematyczna kontrola przebiegu i poziomu wyszkolenia inżynierskiego stanu osobowego oddziału;
- dopilnowanie terminowego składania ustalonych meldunków i sprawozdań.

Nieodzownym warunkiem osiągnięcia odpowiednich wyników w spracy szefa saperów jest jego ścisła współpraca z oficerami dowództwa oddziału, zwłaszcza z:

- sztabem oddziału;
- kwatermistrzem;
- dowódcami rodzajów wojsk i szefami służb;
- pomocnikiem (zastępcą) dowódcy d/s technicznych;
- dowódcami batalionów (zgrupowań manewrowych).

Szef saperów obowiązany jest powiadamiać szefa sztabu oddziału o swych wnioskach wyciągniętych z oceny położenia, uzgadniać propozycje w zakresie organizacji zabezpieczenia inżynierskiego, a także powiadamiać go o wykonaniu zadań zabezpieczenia inżynierskiego i wskazówkach (wytycznych) otrzymanych bezpośrednio od dowódcy oddziału lub Szefa Wojsk Inżynierskich KBW.

Szef sztabu oddziału osobiście lub poprzez szefa wydziału (sekcji) operacyjno-szkoleniowego powinien na czas powiadamiać i informować szefa saperów — o:

- danych dotyczących sytuacji w rejonie działania oddziału i najbliższych sąsiadów;
- wytycznych dotyczących organizacji łączności z podległymi pododdziałami inżynierskimi, pododdziałami przeciwdywersyjnymi i ochronnymi (elementami ugrupowania oddziału), współdziałającymi jednostkami paramilitarnymi oraz z Szefem Wojsk Inżynierskich KBW;
- wytycznych dotyczących organizacji tajnego dowodzenia w pododdziałach inżynierskich;
- danych dotyczących sposobu i terminów uzupełnienia pododdziałów inżynierskich w ludzi, uzbrojenie i sprzęt;
- sporządzanych przez sztab dokumentach bojowych dotyczących szefa saperów.

W ramach współpracy i zgrania pracy sztabów szef saperów oddziału — obowiązany jest:

a) **z wydziałem operacyjno-szkoleniowym (sekcją operacyjno-szkoleniową):**

- uzgadniać dyslokację i sposób wykorzystania pododdziałów inżynierskich oraz możliwości użycia do prac inżynierskich pododdziałów innych rodzajów wojsk;

- uzgadniać współdziałanie pododdziałów inżynieryjnych z innymi rodzajami wojsk (elementami ugrupowania oddziału) i odwodami;
- informować we właściwym czasie o możliwościach, stanie i przebiegu wykonywanych zadań zabezpieczenia inżynieryjnego działań przeciwdywersyjnych przez Oddziały KBW;
- ustalać ilość sił i środków inżynieryjnych, niezbędnych do rozbudowy stanowisk dowodzenia;
- ustalać ilość sił i środków inżynieryjnych dla zabezpieczenia ochraniających obiektów (w ramach działań ochronno-obronnych);
- uzgadniać sygnały powiadamiania dla pododdziałów inżynieryjnych i współdziałania ich z innymi rodzajami wojsk (elementami ugrupowania oddziału);
- uzgadniać zagadnienia organizacji szkolenia inżynieryjnego rodzajów wojsk i szkolenia bojowego pododdziałów inżynieryjnych oraz ich udział w ćwiczeniach (manewrach) ogólnowojskowych.

b) z szefem rozpoznania oddziału:

- uzgadniać działanie inżynieryjnych patroli rozpoznawczych samodzielnych lub w składzie ogólnego rozpoznania;
- informować o wszystkich danych dotyczących nieprzyjaciela uzyskanych przez działanie inżynieryjnych elementów ugrupowania bojowego (IPR, SIRR) lub przez pododdziały inżynieryjne zabezpieczające działanie elementów ugrupowania oddziału;
- uzgadniać zapotrzebowanie do wyższego sztabu w celu uzyskania wiadomości z innych źródeł rozpoznania.

Do obowiązków szefa rozpoznania należy z kolei informowanie i zapoznanie szefa saperów:

- z aktualnymi danymi o grupach dywersyjno-rozpoznawczych i ich przedsięwzięciach inżynieryjnych — otrzymanymi drogą informacji z wyższego sztabu, od współdziałających jednostek paramilitarnych, organów bezpieczeństwa lub zdobytymi przez działania rozpoznawcze oddziału;
- zapewnienie szefowi saperów w miarę potrzeby udziału w przesłuchiowaniu ujętych dywersantów;

c) z szefem artylerii oddziału:

- uzgadniać drogi manewru artylerii i sposób zabezpieczenia tego manewru;

- ustalać charakter i sposób inżynierskiej rozbudowy stanowisk ogniowych i rejonów ześrodkowania artylerii;
- uzgadniać współdziałanie między artylerią i pododdziałem saperów zwłaszcza w działaniach ochronno-obronnych lub przeciwdywersyjnych (przeciwdesantowych);

d) z szefem służby chemicznej:

- ustalać sposoby rozbudowy ukryć i schronów w celu zabezpieczenia ich przed bojowymi środkami promieniotwórczymi i trującymi;
- uzgadniać zagadnienia współdziałania pododdziałów inżynierskich z pododdziałem chemicznym oraz użycie środków chemicznych w ramach zabezpieczenia operacji przeciwdywersyjnej;
- ustalać udział pododdziałów chemicznych w dezaktywacji dróg manewru, terenu i rejonów stanowisk dowodzenia (punktów obserwacyjnych) oraz udział chemików-zwiadowców w rozpoznaniu promieniowania terenu na korzyść pododdziałów inżynierskich;
- uzgadniać współdziałanie w udzielaniu pomocy władzom i ludności cywilnej w rejonach porażonych bronią nuklearną nieprzyjaciela;
- uzgadniać zaopatrywanie pododdziałów saperów w środki obrony przeciwchemicznej.

e) z szefem łączności:

- uzgadniać organizację łączności oraz uzupełnienie i przydział środków łączności dla pododdziałów inżynierskich;

f) z kwatermistrzem:

- uzgadniać sposób materiałowo-technicznego zabezpieczenia oddziałów w sprzęt i materiały inżynierskie;
- uzgadniać sposób materiałowo-technicznego zabezpieczenia podległych pododdziałów saperów w różny sprzęt i materiały;
- uzgadniać potrzeby dróg dowozu i ewakuacji, a szczególnie naprawę odcinków uszkodzonych lub wytyczanie objazdów i dróg na przełaj;

g) z pomocnikiem dowódcy d/s technicznych oraz z szefem służby samochodowej:

- uzgadniać sposób wykorzystania urządzeń i warsztatów remontowych oddziału do remontu technicznego sprzętu inżynierskiego;

- uzgadniać przydział i wykorzystanie samochodów, traktorów i ciągników dla potrzeb pododdziałów saperów (inżynierskich elementów ugrupowania).

OBOWIĄZKI SZEFA SAPERÓW W ZAKRESIE MATERIAŁOWO-TECHNICZNEGO ZABEZPIECZENIA WOJSK W SPRZĘT I MATERIAŁY INŻYNIERYJNE

Zabezpieczenie inżynierskie współczesnych działań i operacji przeciwdywersyjnych wymaga szerokiego stosowania wszelkiego rodzaju środków uzbrojenia i materiałów inżynierskich, co pociąga za sobą duże ich zużycie. W związku z tym powodzenie w zabezpieczeniu inżynierskim operacji przeciwdywersyjnej w poważnym stopniu uzależnione jest od pełnego i terminowego zaopatrywania oddziałów i pododdziałów w środki uzbrojenia i materiały inżynierskie oraz od umiejętnej i prawidłowej organizacji zabezpieczenia technicznego.

Zaopatrywanie Oddziałów KBW w środki uzbrojenia i materiały inżynierskie oraz zabezpieczenie techniczne organizują szefowie saperów. Ponośzą oni odpowiedzialność za wyposażenie, stan, prawidłowe wykorzystanie i eksploatację zgodnie z przeznaczeniem etatowych środków inżynierskich oraz za utrzymanie ciągłego kontaktu z organami kwatermistrzowskimi oddziału, a przede wszystkim z kwatermistrzem i pomocnikiem dowódcy d/s technicznych oraz szefem służby samochodowej.

Podstawę organizacji materiałowo-technicznego zabezpieczenia oddziałów pod względem inżynierskim stanowią:

- obowiązujące instrukcje dotyczące zaopatrzenia, ewidencji i eksploatacji sprzętu inżynierskiego;
- obowiązujące normy należności (etatowe, tabelaryczne, jednorazowego użytku);
- decyzja i wytyczne dowódcy oddziału i jego przełożonych;
- zarządzenia i wytyczne Szefa Wojsk Inżynierskich KBW;
- rozkazy i zarządzenia kwatermistrzowskie oddziału oraz Kwatermistrza KBW.

Do obowiązków szefa saperów w zakresie materiałowo-technicznego zabezpieczenia należy:

- a) organizacja szkolenia z zakresu prawidłowego wykorzystania, konserwacji i przechowywania sprzętu i materiałów inżynierskich, stała znajomość stanu faktycznego i jakościowego sprzętu i materiałów inżynierskich w oddziale;
- b) planowanie zaopatrzenia oddziału w środki uzbrojenia i ma-

teriały inżynieryjne zgodnie z obowiązującymi instrukcjami i przepisami;

- c) zaopatrywanie oddziału i pododdziałów (elementów ugrupowania bojowego) w środki uzbrojenia i materiały inżynieryjne zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- d) w okresie prowadzenia działań bojowych prowadzenie rozpoznania zasobów miejscowych i ewentualne wykorzystanie ich dla pokrycia istniejących braków zgodnie z zarządzeniami i wytycznymi przełożonych;
- e) organizowanie odbioru i przekazywania środków uzbrojenia i materiałów inżynieryjnych na podstawie dokumentów instancji nadrzędnej;
- f) przechowywanie środków uzbrojenia i materiałów inżynieryjnych zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- g) organizacja zabezpieczenia technicznego i utrzymania środków uzbrojenia inżynieryjnego w stałej sprawności technicznej;
- h) organizacja kontroli w zakresie materiałowo-technicznego zabezpieczenia zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- i) prowadzenie ewidencji środków uzbrojenia i materiałów inżynieryjnych, opracowywanie i składanie meldunków i sprawozdań;
- j) opracowywanie i doprowadzanie na czas do pododdziałów wytycznych w zakresie materiałowo-technicznego zabezpieczenia.

Do środków uzbrojenia i materiałów inżynieryjnych zalicza się:

- sprzęt inżynieryjny;
- środki minowania i niszczenia;
- materiały.

Do sprzętu inżynieryjnego zalicza się:

- maszyny do prac ziemnych i drogowych;
- samobieżne środki desantowe;
- kutry, łodzie i silniki zaburtowe;
- mosty towarzyszące;
- parki pontonowe i łodzie przeprawowe;
- kafary i młoty bezkafarowe;
- elektrownie siłowe, oświetleniowe i wysokiego napięcia oraz agregaty prądotwórcze;
- narzędzia elektryczne (piły, czopownice itp.);
- traki i piły spalinowe;
- urządzenia do wydobywania i oczyszczania wody;
- polowe fotolaboratoria;

- sprężarki;
- urządzenia i środki do przeprowadzania minowania, rozpoznania i pokonywania zapór minowych;
- maszyny do prac betoniarskich i podziemnych;
- bojowy sprzęt techniczny używany do samoookopywania się i pokonywania zapór minowych;
- warsztaty naprawy i obsługi technicznej sprzętu inżynierskiego;
- środki maskowania;
- przyrządy do obserwacji, fotografowania i pomiarów;
- stacje nurków i aparaty do nurkowania;
- środki do wykrywania min;
- narzędzia warsztatowe i sprzęt okopowy (łopaty, topory, itp.);

Do środków minowania i niszczenia zalicza się:

- materiały wybuchowe, miny i środki zapalające,
- ładunki skupione, wydłużone i kumulacyjne,
- pomocnicze środki minowania.

Do materiałów zalicza się:

- drewno,
- wyroby metalowe,
- cement,
- tworzywa sztuczne.

Szkolenie oficerów w zakresie prawidłowego wykorzystania, konserwacji i przechowywania sprzętu i materiałów inżynierskich szef saperów organizuje w ramach szkolenia programowego kadry. Dodatkowe szkolenie należy organizować w wypadku otrzymania na wyposażenie oddziału nowych środków uzbrojenia inżynierskiego. Szef saperów czuwa również nad systematycznym szkoleniem składu osobowego oddziału w zakresie prawidłowego wykorzystania i konserwacji środków inżynierskich.

Planowanie środków uzbrojenia i materiałów inżynierskich dla zabezpieczenia potrzeb oddziału — szef saperów prowadzi na podstawie obowiązujących etatów, tabel należności, programów szkolenia, opracowanych dokumentów inżynierskiego zabezpieczenia działań bojowych, rozkazów, zarządzeń i wytycznych przełożonych.

Przed rozpoczęciem roku szkolnego szef saperów oddziału opracowuje: „Plan zaopatrzenia pododdziałów w materiały i sprzęt inżynierski” (załącznik Nr 1) w którym uwzględni ogólne potrzeby oddziału z podziałem na poszczególne podod-

działy, wyodrębniając niezbędną ilość środków i materiałów na zabezpieczenie ćwiczeń taktycznych oraz rezerwę dowódcy oddziału.

W „Planie zaopatrzenia” ujmuje się środki uzbrojenia i materiały otrzymane z instancji nadrzędnych oraz materiały jednorazowego użytku uzyskane z zakupu.

Na brakujący sprzęt i materiały szef saperów oddziału sporządza zapotrzebowanie (wzór dowolny) i przesyła do Szefostwa Wojsk Inżynieryjnych KBW.

Na zakup materiałów jednorazowego użytku szef saperów oddziału planuje kredyty, które przydzielane są przez Szefa Wojsk Inżynieryjnych KBW. Opracowanie preliminarza budżetowego odbywa się zgodnie z przepisami organów finansowych.

Szef saperów odpowiedzialny jest za prawidłowe opracowanie preliminarza budżetowego i realizację kredytów zgodnie z obowiązującymi przepisami finansowymi.

W okresie działań bojowych dokumentem zabezpieczenia materiałowego jest opracowany na czas trwania działań (lub na ustalony przez przełożonych czasokres) „Plan materiałowo-technicznego zabezpieczenia” (załącznik Nr 2).

Zaopatrzenie oddziału w sprzęt i materiały inżynieryjne odbywa się:

- ze składnic instancji nadrzędnych,
- bezpośrednio z produkcji,
- drogą przerzutu z innych Oddziałów KBW,
- zakupu materiałów jednorazowego użytku.

Przekazywanie i przyjmowanie materiałów i sprzętu inżynieryjnego w Oddziałach KBW dokonuje się na podstawie dokumentów ustalonych odpowiednimi instrukcjami i przepisami dotyczącymi prowadzenia gospodarki materiałowej i finansowej.

W etatowy i tabelowy sprzęt inżynieryjny oraz materiały szef saperów zaopatruje pododdział zgodnie z aktualnie obowiązującymi normami i należnościami.

Pododdziały prowadzą gospodarkę sprzętem i materiałami inżynieryjnymi w ciągu roku szkolnego na podstawie wyciągu z „Planu zaopatrzenia”.

Zapotrzebowanie na brakujący sprzęt (materiały) dowódcy pododdziałów składają szefowi saperów oddziału, conajmniej na tydzień przed zaplanowanymi zajęciami. Szef saperów po sprawdzeniu zapotrzebowania wystawia odpowiedni dokument i wydaje sprzęt (materiały) szefowi kompanii (pododdziału).

Wydawanie bojowych materiałów wybuchowych i środków zapalających przeprowadzać należy zgodnie z instrukcją „Przepisy o organizacji i pracy składnic, składów i magazynów mate-

riałów wybuchowych" wydawnictwo inż. 119/60) i wytycznymi instancji nadrzędnych.

W okresie działań bojowych w oddziale utrzymuje się ruchome zapasy środków inżynierskich stosownie do ustalonych norm należności. Zapasy ruchome niektórych środków inżynierskich, w zależności od konkretnej sytuacji i wykonywanego przez oddział zadania, mogą być na podstawie decyzji dowódcy oddziału lub zarządzenia Szefa Wojsk Inżynierskich KBW odpowiednio zwiększone lub zmniejszone.

Szef saperów oddziału tworzy i stale uzupełnia odwód środków inżynierskich.

Oddziały KBW mogą zaopatrywać się w środki i materiały inżynierskie (budulec, cement, gwoździe, konstrukcje urządzeń obronnych, okucia itp.) z **zasobów miejscowych** zgodnie z wytycznymi Szefa Wojsk Inżynierskich KBW oraz na podstawie przeprowadzonego w tym kierunku rozpoznania. Sposób prowadzenia rozpoznania oraz wykorzystanie zasobów miejscowych szef saperów oddziału winien uzgodnić ze sztabem i kwatermistrzem oddziału.

W materiał drzewny, znajdujący się w strefie działania oddziału — zaopatrują się oddziały samodzielnie, przy czym jednak rejony wyrębu lasu wskazuje im dowódca oddziału po uzgodnieniu tego zagadnienia z właściwymi organami administracji lasów.

Wszystkie uzyskane miejscowe środki i materiały ewidencjonuje się, rozchodowując je tylko na poczet należnego zaopatrzenia i zgodnie z obowiązującymi normami należności.

Zbiórkę zdobytych środków uzbrojenia i materiałów inżynierskich w strefie (rejonie) działania Oddziału KBW organizuje szef saperów samodzielnie w myśl otrzymanych wskazówek lub wspólnie z kwatermistrem oddziału w ramach oddziałowych grup do zbierania sprzętu i materiałów zdobytych.

W zdobyte środki uzbrojenia i materiały inżynierskie (szczególnie w środki minowania i niszczenia) zaopatrują się pododdziały inżynierskie tylko po uzyskaniu na to zezwolenia Szefa Wojsk Inżynierskich KBW i to po dokładnym, wszechstronnym zbadaniu ich przez odpowiednich specjalistów.

Szef saperów oddziału — odpowiedzialny jest za właściwy odbiór i dostarczenie sprzętu (materiałów) do oddziału.

Odbioru dokonuje osobiście szef saperów lub upoważniony przedstawiciel oddziału.

W wypadku odbioru sprzętu (materiałów) przez przedstawiciela oddziału — szef saperów powinien mu udzielić odpowiedniego instruktażu.

Do obowiązków pobierającego sprzęt należy:

- sprawdzić stan ilościowy i jakościowy sprzętu (materiałów),
- ujawnić wszelkie braki i usterki techniczne, które natychmiast zgłosić przekazującemu,
- przyjmować sprzęt zgodnie z obowiązującymi dokumentami przekazania,
- przyjmować sprzęt wyłącznie technicznie sprawny, nadający się do natychmiastowego użytku,
- zabezpieczyć załadowanie sprzętu na transport i osobiście go konwojować (w wypadku transportowania go transportem samochodowym) ponosząc całkowitą odpowiedzialność za stan ilościowy i jakościowy pobranego sprzętu i materiałów — do momentu przekazania go w oddziale,
- przekazać sprzęt i materiały na podstawie listu przewozowego dowódcy konwoju w wypadku transportowania koleją.

Sprzęt i materiały dostarczane transportem kolejowym należy sprawdzić w czasie rozładowania i w razie stwierdzenia uszkodzenia plomb spisać komisyjnie protokół z udziałem przedstawiciela PKP.

Przekazywanie środków uzbrojenia i materiałów inżynierskich w oddziale dokonuje się w magazynach zgodnie z obowiązującymi w tej dziedzinie instrukcjami i przepisami.

W zakresie prowadzenia gospodarki magazynowej sprzętu i materiałów inżynierskich szef saperów odpowiedzialny jest za:

- właściwą organizację, urządzenie i wyposażenie magazynów oddziałowych zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- przyjmowanie i wydawanie sprzętu (materiałów) z magazynów;
- odpowiednią konserwację sprzętu (materiałów) w magazynach;
- zabezpieczenie przeciwpożarowe magazynów.

Szefowi saperów oddziału podlega magazynier-konserwator sprzętu inżynierskiego. Do jego obowiązków należy:

- systematyczna konserwacja sprzętu inżynierskiego;
- ostrzeżenie i drobne naprawy sprzętu;
- utrzymanie porządku w magazynach;
- wydawanie i przyjmowanie drobnego sprzętu i materiałów inżynierskich na polecenie szefa saperów;
- prowadzenie książki magazynowej.

Wydawania i przyjmowania do magazynu materiałów wybuchowych i środków zapalających dokonuje osobiście szef saperów oddziału.

W okresie działań bojowych zapasy ruchome środków inżynierskich przechowuje się w zależności od możliwości oddzia-

łu i wytycznych Szefa Wojsk Inżynieryjnych KBW na transporcie lub w określonych rejonach na ziemi. Przy zmianie dyslokacji oddziału składowane na ziemi zapasy przewozi się w nowy rejon dyslokacji transportem oddziału, a jeśli to jest niemożliwe lub niecelowe — pozostawia się przy nich ochronę do czasu przewiezienia ich na nowe miejsce, względnie przekazania innym jednostkom Obrony Terytorium Kraju.

Szef saperów oddziału uzgadnia z szefem sztabu i kwatermistrzem oddziału miejsce rozmieszczenia składów materiałowo-technicznych oraz bojowe zabezpieczenie ich w toku prowadzenia działań.

Składy sprzętu i materiałów inżynieryjnych rozmieszcza się w ramach PPG — z wyjątkiem składów bojowych środków minowania i niszczenia, które urządza się w odpowiednim oddaleniu (zgodnie z obowiązującymi przepisami w tym zakresie).

Szef saperów oddziału w **zakresie utrzymania posiadanych środków uzbrojenia i sprzętu inżynieryjnego** w stałej sprawności technicznej odpowiada za prawidłową ich eksploatację i naprawę, organizację szkolenia technicznego obsługi, prawidłowe i ekonomiczne zużycie materiałów pędnych i smarów, oraz za znajomość przestrzegania przez użytkowników obowiązujących przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy przy eksploatacji maszyn i sprzętu inżynieryjnego.

Czynności w zakresie utrzymania posiadanych środków uzbrojenia i sprzętu inżynieryjnego w stałej sprawności technicznej szef saperów przeprowadza zgodnie z obowiązującymi instrukcjami, przepisami i wytycznymi przełożonych.

Remontów średnich i kapitalnych w oddziałach nie przeprowadza się. Dla dokonania tego rodzaju remontów — maszyny inżynieryjne kieruje się do właściwych warsztatów naprawczych na podstawie zarządzenia Szefa Wojsk Inżynieryjnych KBW.

Na maszyny inżynieryjne wymagające średniego lub kapitalnego remontu sporządza się protokół stanu technicznego zgodnie z obowiązującymi przepisami, które przesyła się do Szefostwa Wojsk Inżynieryjnych KBW.

Szef saperów oddziału organizuje drobną naprawę sprzętu inżynieryjnego:

- w magazynie oddziału,
- w magazynach pododdziałów.

W magazynie oddziału naprawy i konserwacji sprzętu inżynieryjnego dokonuje magazynier-konserwator w/g wytycznych i pod kierownictwem szefa saperów.

W zakresie drobnych napraw wykonuje on następujące prace:
— ostrzenie sprzętu okopowego i pił,

- rozwodzenie pił,
- wymiana źródeł prądu w wykrywaczach min,
- kompletowanie zestawów inżynierskich,
- naprawa sprzętu przeprawowego (różne typy łodzi desantowych),
- naprawa sprzętu okopowego,
- naprawa pokrowców.

Naprawę sprzętu inżynierskiego użytkowanego w pododdziałach organizują dowódcy pododdziałów wg wytycznych szefa saperów, który zaopatruje pododdziały w niezbędne materiały naprawkowe.

Zabezpieczenie techniczne w okresie prowadzenia działań bojowych ma na celu utrzymanie sprzętu inżynierskiego w stałej sprawności technicznej oraz w razie uszkodzenia — szybkie przywracanie mu wartości użytkowej (bojowej).

Zabezpieczenie techniczne obejmuje:

- systematyczny nadzór nad stanem technicznym sprzętu inżynierskiego, prawidłowym jego utrzymaniem i właściwą eksploatacją;
- przeprowadzenie przeglądów technicznych sprzętu inżynierskiego;
- ewidencję uszkodzonego sprzętu inżynierskiego;
- naprawę sprzętu inżynierskiego.

Zabezpieczenie techniczne w pododdziałach inżynierskich organizuje się na podstawie zarządzenia Szefa Wojsk Inżynierskich KBW oraz wytycznych dowódcy oddziału (pomocnika d/s technicznych).

W zarządzeniu Szefa Wojsk Inżynierskich podaje się zwykle:

- limit motogodzin,
- terminy i zakres prac związanych z przygotowaniem maszyn inżynierskich i sprzętu do wykonania przewidywanych zadań;
- możliwości i sposób wykorzystania lokalnych (centralnych) zakładów naprawczych (wojskowych lub cywilnych);
- tryb i terminy pobierania materiałów naprawczych i eksploatacyjnych oraz części zamiennych.

Zabezpieczenie techniczne sprzętu inżynierskiego Oddziałów KBW organizują szefowie saperów. Obsługę techniczną i naprawę bieżącą sprzętu inżynierskiego przeprowadzają pododdziały inżynierskie. Naprawę średnią i główną przeprowadzają okręgowe bazy naprawy sprzętu inżynierskiego lub ustalone w zarządzeniu Szefa Wojsk Inżynierskich KBW cywilne zakłady naprawcze.

Na podstawie otrzymanych wytycznych szef saperów przedstawia pomocnikowi (zastępcy) dowódcy d/s technicznych następujące dane w celu włączenia ich do planu technicznego zabezpieczenia oddziału:

- stan ilościowy i techniczny sprzętu inżynieryjnego,
- terminy i zakres prac koniecznych dla przygotowania sprzętu inżynieryjnego do przewidywanych działań,
- orientacyjny czas przekazywania sprzętu do naprawy;
- potrzebną ilość zespołów, podzespołów i części zamiennych oraz materiałów naprawczych i eksploatacyjnych, niezbędnych do przygotowania sprzętu do przewidywanych działań.

W planie technicznego zabezpieczenia podaje się zwykle:

- przedsięwzięcia związane z przygotowaniem sprzętu, warsztatów naprawczych i stanu osobowego pododdziałów naprawczych do wykonania zadań,
- zakres i terminy wykonania prac naprawczych siłami oddziału,
- wykaz sprzętu przeznaczonego do naprawy w okręgowej bazie naprawy sprzętu inżynieryjnego (zakładzie gospodarki narodowej),
- sposób wykorzystania warsztatów naprawczych, ich rozmieszczenie i przesunięcia,
- sposób ewakuacji sprzętu niesprawnego i uszkodzonego i przekazania go do bazy naprawczej,
- sposób zaopatrywania warsztatów naprawczych w części zamienne i materiały naprawcze,
- sposób zaopatrywania pododdziałów w materiały eksploatacyjne.

Zgodnie z planem zabezpieczenia technicznego — zastępca (pomocnik) dowódcy d/s technicznych, (a gdzie nie ma tego stanowiska — czyni to szef saperów) — składa zapotrzebowanie na zespoły, podzespoły, części zamienne i materiały naprawcze:

- do naprawy sprzętu inżynieryjnego i wyposażenia — Szefowi Wojsk Inżynieryjnych KBW;
- do naprawy ciągników i samochodów — Szefowi Służby Samochodowej KBW.

Za terminowo i należyte przeprowadzoną obsługę techniczną i naprawę bieżącą sprzętu inżynieryjnego, znajdującego się w Oddziałach KBW odpowiedzialni są szefowie saperów tych oddziałów. Dlatego też do ich obowiązków należy systematyczne kontrolowanie jakości i terminów wykonania związanych z tym prac.

Organizacja prac w zakresie obsługi technicznej i naprawy

bieżącej sprzętu powinna zapewnić oddziałowi zachowanie gotowości bojowej.

Obsługa techniczna maszyn obejmuje:

- przeglądy kontrolne przed rozpoczęciem i podczas pracy;
- obsługę codzienną;
- przeglądy techniczne (Nr 1, 2, 3, 4 i 5).

Podczas przeglądów kontrolnych i obsługi codziennej sprawdza się sprawność i umocowanie zespołów, mechanizmów i przyrządów oraz ciśnienie w oponach, a poza tym uzupełnia się paliwo, smar i wodę.

W trakcie dokonywania wszelkich przeglądów technicznych, oprócz czynności wchodzących w zakres przeglądów kontrolnych i obsługi codziennej — przeprowadza się także regulację mechanizmów, zespołów i przyrządów oraz smarowanie (zgodnie z tabelą smarowania), a także usuwa się wszystkie zauważone niesprawności.

Przeglądy kontrolne i obsługę codzienną przeprowadzają obsługi maszyn samodzielnie, a przeglądy techniczne (Nr 1—5) — pod kierunkiem i z pomocą specjalistów warsztatów naprawczych.

W czasie przygotowania do działań — obsługę codzienną sprzętu inżynierskiego przeprowadza się na miejscu pracy maszyn. Podczas prowadzenia działań przeprowadza się tylko przeglądy kontrolne i obsługę codzienną maszyn. Przeglądy techniczne Nr 1—5 przeprowadza się w czasie przygotowania do działań lub po ich zakończeniu.

Naprawę bieżącą maszyn z zasady przeprowadzają warsztaty naprawcze oddziałów z pomocą obsługi maszyn na miejscu uszkodzenia sprzętu lub w najbliższym bezpiecznym rejonie, przy czym wykorzystuje się gotowe zespoły, podzespoły i części.

Maszyny inżynierskie, których naprawa na miejscu jest niemożliwa — ewakuuje się do okręgowej bazy naprawy sprzętu (określonych zakładów naprawczych gospodarki narodowej) lub przekazuje się tej bazie na miejscu ich uszkodzenia.

Kontrole w zakresie materiałowo-technicznego zaopatrzenia — szef saperów oddziału organizuje i przeprowadza w określonym czasie zgodnie z obowiązującymi instrukcjami i wytycznymi przełożonych, na podstawie planu zatwierdzonego przez dowódcę oddziału.

W czasie kontroli należy sprawdzić:

- stan ilościowy sprzętu i materiałów oraz porównać go ze stanem ewidencyjnym pododdziału,
- stan techniczny sprzętu,

- prawidłowość i celowość wykorzystania sprzętu inżynierskiego,
- magazynowanie, utrzymanie oraz konserwację sprzętu i materiałów,
- organizację drobnej naprawy sprzętu,
- prowadzenie ewidencji sprzętu i materiałów inżynierskich.

Szef saperów po przeprowadzeniu kontroli sporządza notatkę służbową, którą wraz z konkretnymi propozycjami i wnioskami przedstawia dowódcy oddziału i działa następnie w myśl jego wytycznych.

W wypadku stwierdzenia jaskrawych naruszeń obowiązujących instrukcji i przepisów szef saperów niezależnie od meldunku do dowódcy oddziału winien jest o powyższym zameldować Szefowi Wojsk Inżynierskich KBW.

Wszelki sprzęt i materiały inżynierskie powinny być objęte ewidencją. Ewidencję sprzętu i materiałów inżynierskich szef saperów prowadzi zgodnie z obowiązującymi instrukcjami i wytycznymi przełożonych.

Za zorganizowanie oraz prawidłowe i terminowe prowadzenie ewidencji i sprawozdawczości odpowiedzialny jest szef saperów. Ogólny nadzór w tym zakresie sprawują dowódcy oddziałów oraz Szefostwo Wojsk Inżynierskich KBW.

W okresie działań bojowych szef saperów opracowuje **wytyczne w zakresie materiałowo-technicznego zabezpieczenia** na podstawie zarządzenia Szefa Wojsk Inżynierskich KBW oraz decyzji dowódcy oddziału.

Wytyczne obejmują zasady rozmieszczenia, przechowywania i dysponowania sprzętem oddziału. Wytyczne te doprowadzane są do wszystkich dowódców pododdziałów w formie ustnej lub pisemnej. Nad ścisłą realizacją i przestrzeganiem tych wytycznych czuwa szef saperów, przeprowadzając w określonym czasie kontrolę wykonania osobiście lub przy pomocy oficerów organicznego pododdziału saperów.

Wyniki kontroli szef saperów melduje dowódcy oddziału i dalej działa w myśl jego decyzji.

Szef saperów jest uprawniony do:

- wydawania wspólnie z szefem sztabu oddziału zarządzeń i wytycznych w zakresie inżynierskiego zabezpieczenia (wykonywania różnego rodzaju prac i przedsięwzięć inżynierskich), szkolenia bojowego i specjalnego pododdziałów Brygady (pułku), zasad użytkowania sprzętu i materiałów inżynierskich itp.; zarządzenia te obowiązują wszystkich dowódców pododdziałów Brygady (pułku);

- samodzielnego podejmowania i realizowania decyzji w zakresie zabezpieczenia inżynieryjnego i bojowego wykorzystania pododdziałów inżynieryjnych w wypadkach nie cierpiących zwłoki, jeżeli nie można na czas uzyskać decyzji dowódcy lub uzgodnić zamierzonych przedsięwzięć z szefem sztabu oddziału, meldując jednak jak najszybciej dowódcy (szefowi sztabu) o powziętej przez siebie decyzji i jej wykonywaniu;
- kontrolowania celowości wykorzystania organicznych i przydzielonych pododdziałów inżynieryjnych oraz środków uzbrojenia inżynieryjnego w pododdziałach podległych dowódcy Brygady (pułku);
- udzielania na miejscu odpowiednich wskazówek i meldowania o powyższym dowódcy oddziału (w poważniejszych wypadkach również i Szefowi Wojsk Inżynieryjnych KBW) w razie stwierdzenia naruszenia obowiązujących przepisów i zarządzeń w zakresie wykorzystania sił i środków inżynieryjnych;
- kontrolowania szkolenia inżynieryjnego stanu osobowego oddziału, a także stanu przechowywania, eksploatacji i remontów sprzętu i materiałów inżynieryjnych w Brygadzie (pułku);
- kontrolowania szkolenia bojowego stanu osobowego organicznego pododdziału saperów oraz stanu środków uzbrojenia inżynieryjnego w tym pododdziale;
- żądania przedstawienia niezbędnych meldunków i sprawozdań odnośnie zagadnień związanych z inżynieryjnym zabezpieczeniem działań od dowódcy organicznego pododdziału saperów oraz dowódców pododdziałów innych rodzajów wojsk (wykonywanie prac i przedsięwzięć inżynieryjnych, szkolenie rodzajów wojsk z tematyki inżynieryjno-saperskiej itp.);
- wykorzystywania zgodnie z planem podległych oficerów pododdziałów inżynieryjnych do wykonywania przedsięwzięć inżynieryjnych, dla potrzeb oddziału.

ROZDZIAŁ II

PRACA SZEFA SAPERÓW BRYGADY I PUŁKU W ZAKRESIE ZABEZPIECZENIA INŻYNIERYJNEGO DZIAŁAŃ PRZECIWDYWERSYJNYCH

A. PRACA SZEFA SAPERÓW W TOKU PRZYGÓTOWANIA I ORGANIZACJI OPERACJI PRZECIWDYWERSYJNEJ

Praca szefa saperów w okresie przygotowania operacji obejmuje:

- przygotowanie dla dowódcy niezbędnych danych dotyczących zabezpieczenia inżynieryjnego dla powzięcia uzasadnionej decyzji,
- udział w rekonesansie obiektów powierzonych oddziałowi pod ochronę i obronę;
- opracowanie dokumentacji planowania zabezpieczenia inżynieryjnego;
- terminowe doprowadzenie do wojsk postawionych przez dowódcę zadań zabezpieczenia inżynieryjnego i wydanie zarządzeń bojowych;
- bezpośrednie kierowanie pracami i przedsięwzięciami inżynieryjnymi, udzielanie pomocy pododdziałom w wykonaniu postawionych im zadań w ramach zabezpieczenia inżynieryjnego;
- materiałowo techniczne zabezpieczenie (pod względem inżynieryjnym) Brygady (pułku) KBW oraz podległego i przydzielonych pododdziałów inżynieryjnych;
- organizację i prowadzenie kontroli wykonania w ustalonym terminie przedsięwzięć i prac inżynieryjnych oraz ich jakości;
- zabezpieczenie współdziałania pododdziału (pododdziałów) saperów z innymi rodzajami wojsk i elementami ugrupowania bojowego.

Na podstawie wskazówek dowódcy oddziału, jeszcze przed powzięciem przez niego decyzji szef saperów przygotowuje wnio-

sek o zabezpieczeniu inżynieryjnym przyszłych działań Brygady (pułku) KBW.

Wnioski przygotowane przez szefa saperów powinny być wynikiem ciągłego studiowania i wnikliwej oceny sytuacji oraz analizy otrzymanego zadania i zamiaru dowódcy.

Szef saperów powinien być zawsze gotowy do meldowania dowódcy swoich wniosków z uwzględnieniem możliwych zmian sytuacji.

Po otrzymaniu przez dowódcę Brygady (pułku) rozkazu bojowego (zarządzenia) lub wytycznych Dowódcy KBW określających zadania bojowe (operacyjne) oddziału — szef saperów zapoznaje się z tymi zadaniami i po ogłoszeniu ogólnego zamiaru przez dowódcę uzupełnia i systematyzuje posiadane dane inżynieryjne — a następnie referuje dowódcy swoje wnioski i propozycje odnośnie organizacji zabezpieczenia inżynieryjnego przewidywanych działań. W reguły szef saperów Brygady (pułku) KBW propozycje swoje składa ustnie.

1. Przygotowanie dla dowódcy niezbędnych danych odnośnie zabezpieczenia inżynieryjnego

Treść propozycji przedstawionych dowódcy przez szefa saperów jest dowolna i zależy od warunków sytuacji, posiadanego czasu oraz otrzymanych od dowódcy (szefa sztabu) konkretnych wskazówek w tym zakresie. W niektórych wypadkach (szczególnie w warunkach braku czasu) dowódca będzie żądał tylko odpowiedzi na interesujące go zagadnienia. Niezależnie od tego, szef saperów powinien jednak być przygotowany do meldowania dowódcy zwięźle, krótko i dokładnie — nie tylko danych o sytuacji, lecz także swoich wniosków i propozycji odnośnie zabezpieczenia inżynieryjnego działań oraz bojowego wykorzystania pododdziałów inżynieryjnych (organicznych i przydzielonych).

Sposób, czas i treść składania wniosków przez szefa saperów każdorazowo określa dowódca.

Szef saperów z reguły składa swe propozycje (po uzgodnieniu ich z szefem sztabu (bezpośrednio dowódcy Brygady (pułku)). W wyjątkowych wypadkach, na żądanie dowódcy oddziału, szef saperów może swoje propozycje złożyć szefowi sztabu.

W propozycjach szefa saperów powinny znaleźć miejsce w zasadzie następujące zagadnienia (o ile dowódca nie nakaże inaczej):

- krótka ocena z punktu widzenia inżynieryjnego znajdujących się w strefie operacji Brygady (pułku) KBW oddziałów, pododdziałów i grup dywersyjnych (desantowych);
- projekt podziału saperów oraz ważniejszego sprzętu i mate-

riałów między pododdziały (elementy ugrupowania Brygady lub pułku);

- zasadnicze prace zabezpieczenia inżynieryjnego działań bojowych, zakres prac, które powinny wykonać pododdziały inżynieryjne innych rodzajów wojsk oraz kolejność i terminy ich wykonania;
- przewidywany udział pododdziałów inżynieryjnych w likwidacji skutków uderzeń broni masowego rażenia;
- organizacja i wykorzystanie inżynieryjnych elementów ugrupowania (IPR, SIPR, OZR, Olnż, OZap itp.);
- wykonanie przedsięwzięć inżynieryjnych na powierzonych pod ochronę i obronę obiektach i liniach komunikacyjnych oraz w rejonach ześrodkowania oddziałów i pododdziałów;
- zabezpieczenie przemarszów pododdziałów do wyznaczonych rejonów działań, (wyjściowych, rozmieszczenia);
- najpoważniejsze problemy zabezpieczenia materiałowo-technicznego, (rozміszczenie składów, źródła i sposób uzupełnienia braków materiałowych, sposób i miejsce naprawy sprzętu inżynieryjnego itp.);
- ewentualna pomoc innych służb i sztabu oddziału w zabezpieczeniu inżynieryjnym działań, (przydział dodatkowego transportu, zagadnienie osłony prac inżynieryjnych i działań pododdziałów inżynieryjnych itp.).

Podczas referowania ogólnego zakresu zadań zabezpieczenia inżynieryjnego szef saperów bierze pod uwagę następujące czynniki:

- aktywność minersko-dywersyjną grup pododdziałów dywersyjnych (desantowych) w strefie działań Brygady (pułku);
- warunki atmosferyczne i charakter terenu, stan dróg i mostów w strefie prowadzonej operacji przeciwdywersyjnej, właściwości maskowania terenu, istniejące przeszkody terenowe itp.;
- ilość powierzonych pod ochronę i obronę obiektów i tras komunikacyjnych oraz stopień dotychczasowej ich rozbudowy pod względem inżynieryjnym;
- posiadane siły i środki inżynieryjne;
- możliwości wykorzystania miejscowych zasobów;
- możliwości i potrzeby wykonywania zadań inżynieryjnych przez pododdziały Brygady (pułku).

Wnioski szefa saperów powinny być uzasadnione obliczeniami (kalkulacjami), które gromadzi on w swoim zeszycie pracy, traktując je jako dokument pomocniczy. Obliczenia mogą być meldowane dowódcy na jego żądanie dla uzasadnienia poszczególnych propozycji, a także służą za podstawę do opracowania

dokumentacji planowania zabezpieczenia inżynieryjnego działań bojowych Brygady (pułku).

Propozycje szefa saperów w razie konieczności mogą być zilustrowane przygotowaną w tym celu mapą i schematami.

2. Udział w rekonesansie obiektów powierzonych oddziałowi pod ochronę i obronę

W zależności od charakteru i znaczenia obiektu oraz decyzji dowódcy Brygady (pułku) — rozpoznanie obiektu w celu sprecyzowania zamiaru jego ochrony i obrony może być przeprowadzone pod kierownictwem:

- dowódcy oddziału,
- szefa sztabu lub zastępcy dowódcy,
- pomocnika szefa sztabu,
- dowódcy pododdziału (załogi), któremu powierzono ochronę i obronę obiektu.

W skład grupy rekonesansowej każdorazowo winien wejść oficer-saper.

W wypadku prowadzenia rekonesansu osobiście przez dowódcę oddziału lub któregośkolwiek z jego zastępców, w skład grupy rekonesansowej wchodzi szef saperów. W pozostałych wypadkach w skład grupy może wejść jeden z oficerów organicznej kompanii saperów lub dowódca pododdziału saperów przydzielonego do załogi ochronnej.

Oficer-saper biorący udział w rozpoznaniu obiektu rysowuje na zawczasu przygotowany szkic i notuje w zeszycie pracy wszystkie wytyczne dowódcy grupy rekonesansowej odnośnie zabezpieczenia inżynieryjnego ochrony i obrony obiektu, dotyczące nie tylko pododdziału inżynieryjnego ale i pododdziałów pozostałych rodzajów wojsk wyznaczonych w skład załogi ochronnej.

W rezultacie przeprowadzonego rekonesansu oficer-saper powinien w zeszycie pracy i na schemacie obiektu mieć wykaz wszystkich przedsięwzięć i prac inżynieryjnych, koniecznych do zabezpieczenia inżynieryjnego ochranianego obiektu oraz kalkulacji potrzebnych sił i środków inżynieryjnych. Dane te stanowią podstawę do opracowania planu (planu-schematu) zabezpieczenia inżynieryjnego obrony i ochrony obiektu.

W wypadku rekonesansu przewidzianego do ochrony odcinka linii komunikacyjnej — szef saperów (oficer-saper) winien określić przede wszystkim z mapy punkty newralgiczne tej trasy (mosty, przepusty, rozwidlenia, rozjazdy itp.), po czym dokładnie je rozpoznać, ustalając sposób oraz potrzebne siły i środki dla inżynieryjnego zabezpieczenia ich ochrony.

3. Opracowanie dokumentacji zabezpieczenia inżynieryjnego działań bojowych Brygady (pułku) KBW

Po powzięciu decyzji przez dowódcę oddziału — szefa saperów na podstawie wytycznych dowódcy i zarządzenia bojowego zabezpieczenia inżynieryjnego Szefa Wojsk Inżynieryjnych KBW — opracowuje dokumentację zabezpieczenia inżynieryjnego.

Treść i formę, a także ilość dokumentów bojowych opracowywanych bezpośrednio przez szefa saperów w zakresie zabezpieczenia inżynieryjnego działań określa się każdorazowo na podstawie charakteru działań oraz ilości posiadanego czasu na ich opracowanie.

W ramach dokumentacji zabezpieczenia inżynieryjnego operacji przeciwdywersyjnej szef saperów opracowuje:

- plan zabezpieczenia inżynieryjnego operacji przeciwdywersyjnej (przeciwdesantowej) jako bojowy dokument planowania, pozostający w sztabie oddziału,
- zarządzenie zabezpieczenia inżynieryjnego,
- zarządzenie bojowe dla podległego i przydzielonych pododdziałów inżynieryjnych,
- meldunki i sprawozdania inżynieryjne do Szefa Wojsk Inżynieryjnych KBW oraz szefa sztabu własnego oddziału.

Ponadto szef saperów opracowuje w razie potrzeby pomocnicze dokumenty zabezpieczenia inżynieryjnego: plany — szkice działania elementów inżynieryjnych (IPR, SIPR, OZR, Olnż., OZap), plany przygotowania i transportu materiałów inżynieryjnych, plan szkic urządzenia dróg w rejonie rozmieszczenia SD Brygady (pułku) itp.

Stopień dokładności opracowywanego planu zabezpieczenia inżynieryjnego jest określony praktyczną koniecznością, ważnością wykonywanych zadań oraz posiadaniem odpowiedniego czasu na ich wykonanie. Zwykle najbardziej szczegółowo planuje się zabezpieczenie I etapu operacji przeciwdywersyjnej i głównego wariantu działania Oddziałów KBW.

Zabezpieczenie inżynieryjne wykonania następnych etapów lub pozostałych wariantów planuje się tylko w ogólnych zarysach z późniejszym uaktualnieniem ich w toku prowadzenia działań zależnie od wytworzonej sytuacji.

W skład planu zabezpieczenia inżynieryjnego operacji przeciwdywersyjnej w każdym wypadku (niezależnie od rodzaju i formy działań) powinny wchodzić następujące dokumenty:

- mapa zabezpieczenia inżynieryjnego z odpowiednią legendą;
- plany (plany-szkice) inżynieryjnego zabezpieczenia ochrony

i obrony powierzonych oddziałowi obiektów (odcinków linii komunikacyjnych);
— plan materiałowo-technicznego zabezpieczenia.

Dla wykonania zabezpieczenia inżynierskiego szef saperów może zatrudnić oficerów z podległego mu pododdziału saperów.

Mapa zabezpieczenia inżynierskiego

Podstawowym dokumentem planu zabezpieczenia inżynierskiego jest mapa zabezpieczenia inżynierskiego.

Mapę zabezpieczenia inżynierskiego sporządza się na mapie topograficznej w skali 1 : 50 000 (w wypadku działania na znacznych obszarach może być w skali 1 : 100 000). Mapę należy uwypuklić, podkolorowując przede wszystkim ważne z punktu widzenia inżynierskiego obiekty i rejony.

Na uwypukloną mapę wrysowuje się wszystkie ważne posiadane wiadomości inżynierskie o grupach (pododdziałach) dywersyjnych (desantowych), dane dotyczące właściwości terenu oraz ważniejsze prace inżynierskie wykonane przez oddziały wojskowe i paramilitarne w strefie działań — do momentu zaplanowania operacji (o ile takie prace zostały wykonane i mają znaczenie z punktu widzenia planowanej operacji).

Mapę należy uwypuklić wcześniej tzn. przed powzięciem przez dowódcę Brygady (pułku) decyzji.

Na mapie zabezpieczenia inżynierskiego powinny być wrysowane najważniejsze dane z sytuacji taktycznej (operacyjnej i decyzji dowódcy (lekko, bez mocnego podkolorowania, aby nie zaciemniać zagadnień inżynierskich) oraz zamierzenia i przedsięwzięcia inżynierskie (odpowiednio podkolorowane).

Mapa zabezpieczenia inżynierskiego powinna być opisana przy pomocy tabel i legendy wyjaśniającej poszczególne przedsięwzięcia (prace) zabezpieczenia inżynierskiego.

Do mapy zabezpieczenia inżynierskiego należy załączyć (lub wkleić czy wrysować na mapę) następujące tabele i objaśnienia:

- tabelę podziału i wykorzystania pododdziałów inżynierskich;
- tabelę przedsięwzięć inżynierskich z uwzględnieniem ilości prac i kolejności (terminów) ich wykonania;
- tabelę podziału środków inżynierskich;
- tabelę pracy brygadowego punktu wydobywania i filtracji wody;
- legendę z objaśnieniami zastosowanych oznaczeń poszczególnych zadań lub przedsięwzięć;
- inne zestawienia lub tabele, które szef saperów uzna za ko-

nieczne umieścić w celu uczynienia mapy dokumentem jak najbardziej przejrzystym.

Poglądowy przykład mapy zabezpieczenia inżynieryjnego przedstawia załącznik Nr 4.

Plany (plany-szkice) zabezpieczenia inżynieryjnego ochrony i obrony powierzonych oddziałowi obiektów (odcinków) tras komunikacyjnych

Plany-szkice zabezpieczenia inżynieryjnego ochrony i obrony obiektów sporządza się na planach z mapy topograficznej, wykonanych w skali: — większe obiekty 1 : 10000, mniejsze obiekty — 1 : 5000.

Na planie uwypukla się kontury ochranianego obiektu oraz elementy topograficzne terenu, mające wpływ na organizację inżynieryjnego zabezpieczenia obiektu.

Na uwypuklony plan wrysowuje się główne elementy decyzji dowódcy ogólnowojskowego odpowiedzialnego za ochronę i obronę obiektu (lekko — bez uwypuklenia) oraz wszystkie przedsięwzięcia i prace inżynieryjne (wyraźnie uwypuklone), jak:

- zapory fortyfikacyjne, elektryzowane i minowe (kierowane i niekierowane),
- system ewentualnych niszczeń,
- zapory i urządzenia sygnalizacyjne,
- system oświetlania przedpola,
- schrony, okopy, ukrycia i inne prace fortyfikacyjne,
- system dróg,
- prace maskownicze,
- inne przedsięwzięcia wykonywane w ramach inżynieryjnego zabezpieczenia obiektu.

Cały system urządzeń inżynieryjnych musi być ściśle powiązany z ogólną koncepcją i systemem obrony i ochrony obiektu, co winno być wyraźnie wykazane na planie.

Plan-szkic obok pokazanych graficznie przedsięwzięć inżynieryjnych powinien zawierać kalkulację wykonawstwa planowanych prac oraz zestawienie potrzebnych (przydzielonych) sił i środków inżynieryjnych. Kalkulację taką wykonuje się w formie dowolnej. Należy jednak zawsze w niej uwzględnić: wykonawców, terminy wykonania, zestawienie użytych środków i materiałów — itp. zagadnienia objaśniające koncepcję i sposób realizacji zabezpieczenia inżynieryjnego ochrony obiektu.

W zależności od znaczenia obiektu i ilości zaangażowanych sił i środków, plan taki może być opracowany:

- przez szefa saperów,

— przez dowódcę pododdziału saperów wchodzącego w skład załogi ochronnej.

W pierwszym wypadku szef saperów winien uzgodnić plan z dowódcą ogólnowojskowym załogi ochronnej oraz ze sztabem oddziału (szczególnie z pomocnikiem szefa sztabu do spraw ochrony) po czym przedstawić dowódcy Brygady (pułku) do zatwierdzenia. Dowódca pododdziału saperów odpowiada wówczas za terminowe i prawidłowe pod względem technicznym wykonanie przy pomocy przydzielonych sił i środków — wszystkich ujętych w planie przedsięwzięć inżynieryjnych. Jako dokument roboczy winien on opracować w zeszycie pracy szczegółowy harmonogram prac inżynieryjnych.

W wypadku zaistnienia konieczności wprowadzenia pewnych zmian w planie inżynieryjnego zabezpieczenia, dowódca pododdziału saperów załogi ochronnej po uzyskaniu zgody szefa saperów przedstawia mu ewentualne dodatkowe potrzeby sił czy środków.

Plan podpisuje szef sztabu oddziału i szef saperów, a zatwierdza dowódca oddziału.

W drugim wypadku szef saperów udziela wskazówek dowódcy pododdziału saperów, który na ich podstawie oraz na podstawie decyzji ogólnowojskowego dowódcy załogi opracowuje plan-szkic inżynieryjnego zabezpieczenia ochrony i obrony obiektu oraz przedstawia szefowi saperów szczegółowe zapotrzebowanie na środki i materiały inżynieryjne, a niekiedy też na dodatkowe wsparcie siłami inżynieryjnymi w okresie rozbudowy. Szef saperów udzielając wskazówek winien określić orientacyjnie siły, środki i terminy, w jakich musi się zmieścić wykonawca. Plan-szkic w omawianym wypadku podpisuje dowódca załogi ochronnej i dowódca pododdziału saperów, a zatwierdza szef saperów Brygady (pułku). W obu wypadkach dokument wykonuje się w czterech egzemplarzach. Jeden egzemplarz — sztab oddziału, drugi — szef saperów, trzeci — dowódca pododdziału saperów, czwarty — załącza się do ogólnego planu ochrony i obrony obiektu znajdującego się u dowódcy załogi ochronnej.

W przydziale środków i materiałów inżynieryjnych należy przewidzieć pewną rezerwę do dyspozycji dowódcy załogi (dowódcy pododdziału saperów) w ilości 10—15% użytych środków w celu szybkiego uzupełnienia ewentualnych strat naturalnych czy bojowych.

Przykładowy wzór planu zabezpieczenia inżynieryjnego ochrony i obrony obiektu przedstawia **załącznik Nr 5**.

Gdy Brygada (pułk) otrzyma zadanie w ramach operacji przeciwdywersyjnej bezpośredniej ochrony częścią sił odcinka linii

komunikacyjnej — wówczas plan inżynierskiego zabezpieczenia odcinka opracowuje się na mapie topograficznej w skali 1 : 25 000 lub 1 : 50 000, natomiast zabezpieczenie poszczególnych obiektów drogowych (kolejowych) opracowuje się na szkicach z odpowiednią legendą.

Plan inżynierskiego zabezpieczenia opracowuje szef saperów, wydzielając na każdy ochraniający bezpośrednio obiekt odpowiednie siły i środki inżynierskie oraz przewiduje pewne siły dla zabezpieczenia patrolowania rejonów przyległych do ochraniających odcinków linii.

Plan ten po uzgodnieniu z ogólnowojskowym dowódcą ochrony odcinka zatwierdza dowódca Brygady (pułku). Szczegółowe plany zabezpieczenia ochrony poszczególnych obiektów opracowują dowódcy pododdziałów saperów, wchodzących w skład załóg ochronnych, przy czym mogą być wypadki, że w zależności od wagi tych obiektów oraz ogólnego systemu ochrony — jeden pododdział saperów może otrzymać do zabezpieczenia 2—3 i więcej obiektów.

Plan zabezpieczenia poszczególnych obiektów zatwierdza szef saperów.

Zagadnienia, które winny być ujęte w planach inżynierskiego zabezpieczenia odcinka linii komunikacyjnej oraz sposób opracowania dokumentów nie odbiegają zasadniczo pod względem formy od omówionego poprzednio planu inżynierskiego zabezpieczenia ochrony i obrony obiektu.

Poglądowy wzór planu zabezpieczenia inżynierskiego odcinka ochraniającej linii komunikacyjnej przedstawia załącznik Nr 6.

Plan materiałowo-technicznego zabezpieczenia w sprzęt i materiały inżynierskie

Plan materiałowo-technicznego zabezpieczenia w sprzęt i materiały inżynierskie opracowuje szef saperów w porozumieniu z kwatermistrzem i zastępcą (pomocnikiem) dowódcy Brygady (pułku) do spraw technicznych.

Plan opracowuje się na podstawie decyzji, wytycznych dowódcy oddziału oraz zarządzenia bojowego zabezpieczenia Szefa Wojsk Inżynierskich KBW, jak też na podstawie rozkazu kwatermistrzowskiego Brygady (pułku).

W planie materiałowo-technicznego zabezpieczenia w sprzęt i materiały inżynierskie wykazuje się:

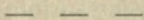
- stan ważniejszego sprzętu i materiałów inżynierskich w oddziale, pododdziałach do momentu zaplanowania operacji;
- przydział ważniejszego sprzętu i materiałów inżynierskich do pododdziałów (elementów ugrupowania bojowego i inżynierskiego);

- pozostawione rezerwy sprzętu i materiałów inżynierskich;
- terminy, punkty i sposoby dowozu sprzętu i materiałów inżynierskich;
- zagadnienia eksploatacji, naprawy i ewakuacji sprzętu inżynierskiego.

Plan podpisuje szef saperów, zatwierdza dowódca oddziału. Podział środków inżynierskich między pododdziały i elementy ugrupowania (jako wyciąg z planu materiałowo-technicznego) zabezpieczenia) powinien być uwidoczniony na mapie inżynierskiego zabezpieczenia dla kompleksowego ujęcia zagadnień inżynierskich w podstawowym dokumencie planowania.

Niezależnie od planu materiałowo-technicznego zabezpieczenia w ważniejszy sprzęt i materiały inżynierskie należy prowadzić na bieżąco księgę ewidencji całego sprzętu i wszystkich materiałów inżynierskich znajdujących się na wyposażeniu oddziału. Księgę ewidencji prowadzi majster — magazynier sprzętu inżynierskiego.

Poglądowy wzór planu materiałowo-technicznego zabezpieczenia w ważniejszy sprzęt i materiały inżynierskie przedstawia załącznik Nr 2.

Niezależnie od opracowywania planu zabezpieczenia inżynierskiego szef saperów bierze udział w opracowywaniu przez sztab ogólnowojskowy następujących dokumentów:

- rozkazu bojowego (odnośnie podziału pododdziału saperów oraz odnośnie inżynierskich elementów ugrupowania bojowego,
- rozkazu kwatermistrzowskiego (odnośnie zaopatrzenia inżynierskiego oddziału),
- kalendarzowego planu przedsięwzięć przygotowawczych do operacji przeciwdywersyjnej,
- wykazu terminów obowiązujących meldunków i sprawozdań,
- planu (szkicu, mapy) współdziałania,
- planu obrony przeciwlotniczej,
- planu obrony przed bronią masowego rażenia (opbmar),
- planu przegrupowania pododdziałów,
- tabel rozmównicznych i tabel sygnałów,
- planu szkolenia pododdziałów,
- planu kontroli.

W celu pomyślnego wykonania prac w zakresie zaplanowania zabezpieczenia inżynierskiego operacji przeciwdywersyjnej konieczne jest, aby szef saperów prowadził aktualną mapę roboczą i specjalny zeszyt do kalkulacji i obliczeń.

4. Terminowe doprowadzenia do pododdziałów postawionych przez dowódcę zadań zabezpieczenia inżynieryjnego, opracowanie i wydanie zarządzeń bojowych dotyczących zabezpieczenia inżynieryjnego

6 Zadania zabezpieczenia inżynieryjnego doprowadza się do pododdziałów poprzez:

- wydanie zarządzeń przygotowawczych (ustnych lub pisemnych) dla podległych pododdziałów Brygady (pułku) w tym i dla organicznych i przydzielonych pododdziałów inżynieryjnych;
- ogłoszenie przez dowódcę (lub na jego zlecenie przez szefa saperów) wytycznych zabezpieczenia inżynieryjnego (w ramach wytycznych zabezpieczenia bojowego działań) po powzięciu decyzji i wydaniu rozkazu bojowego (operacyjnego);
- opracowanie i wydanie pisemnego zarządzenia bojowego zabezpieczenia inżynieryjnego do podległych pododdziałów Brygady (pułku);
- opracowanie i wydanie pisemnych (lub ustnych) zarządzeń bojowych do podległych pododdziałów inżynieryjnych.

Wydawane do pododdziałów zarządzenia inżynieryjne podpisują:

- zarządzenia przygotowawcze i zarządzenia bojowe zabezpieczenia inżynieryjnego dla podległych pododdziałów Brygady (pułku) — szef sztabu i szef saperów — w imieniu dowódcy oddziału;
- zarządzenia przygotowawcze i zarządzenia bojowe dla podległych pododdziałów inżynieryjnych — szef saperów.

W celu zapewnienia pododdziałom dostatecznego czasu na przygotowanie i realizację zadań zabezpieczenia inżynieryjnego zasadą w pracy szefa saperów powinno być opracowywanie i doprowadzanie do pododdziałów zarządzeń w zakresie zabezpieczenia inżynieryjnego — nie czekając na ostateczne zakończenie opracowania dokumentacji planowania zabezpieczenia inżynieryjnego, zaś po zatwierdzeniu tych dokumentów przez dowódcę — precyzowanie postawionych zadań.

Zarys zarządzenia bojowego zabezpieczenia inżynieryjnego powstaje u szefa saperów na podstawie wytycznych otrzymanych od dowódcy oddziału w czasie składania wniosków i propozycji zabezpieczenia inżynieryjnego oraz na podstawie zarządzenia bojowego zabezpieczenia inżynieryjnego Szefa Wojsk Inżynieryjnych KBW i precyzuje się po zapoznaniu z decyzją dowódcy.

Zarządzenie bojowe zabezpieczenia inżynieryjnego ustnie przekazuje się podległym pododdziałom w ramach wytycznych

ujętych w poszczególnych zagadnieniach zabezpieczenia bojowego działań, udzielanych przez dowódcę po wydaniu ustnego rozkazu bojowego.

Pisemne zarządzenia należy opracowywać z takim rozliczeniem, aby były one wysyłane do pododdziałów razem z rozkazem bojowym (operacyjnym).

Przykładową treść zarządzenia bojowego zabezpieczenia inżynieryjnego przedstawia **załącznik Nr 3**.

Zarządzenie bojowe dla dowódcy pododdziału inżynieryjnego zwykle obejmuje następujące zagadnienia:

- krótkie wiadomości o grupach (pododdziałach) dywersyjnych operujących w rejonie planowanych działań pododdziału saperów ze szczególnym uwzględnieniem stosowanych przez grupy dywersyjne środków uzbrojenia inżynieryjnego (o ile dane takie są w posiadaniu oddziału);
- zadania pododdziału inżynieryjnego, sposób i terminy ich wykonania, podległość;
- sposób zabezpieczenia bojowego, osłony prac wykonywanych przez pododdziały inżynieryjne;
- materiałowo-techniczne zabezpieczenie pododdziału inżynieryjnego: kto, dokąd, w jakim terminie, jakimi środkami dostarcza środki i materiały inżynieryjne oraz miejsce przygotowania materiałów;
- terminy i sposoby składania meldunków.

Przy opracowywaniu zarządzeń bojowych (zarządzeń bojowych zabezpieczenia inżynieryjnego) należy unikać umieszczania w tych dokumentach obowiązujących sformułowań regulaminowych oraz rozwlekłych ustępów informacyjnych.

Szef saperów ponosi całkowitą odpowiedzialność za terminowe doprowadzenie do pododdziałów zadań w zakresie zabezpieczenia inżynieryjnego.

5. Kontrola realizacji zarządzeń i jakości wykonania prac inżynieryjnych oraz pomoc pododdziałom w zakresie wykonywania zadań inżynieryjnych.

Systematyczna i właściwie zorganizowana kontrola winna zabezpieczyć wykonanie nakazanych przedsięwzięć i prac inżynieryjnych dokładnie w ustalonym terminie i według wymaganej jakości. Kontrolę prowadzi się głównie w celu udzielenia pomocy pododdziałom w organizacji i przeprowadzeniu prac, zastosowania odpowiednich środków dla zapewnienia terminowego wykonania wydanych zarządzeń i planu zabezpieczenia inżynieryjnego w całości jak również w celu uzupełnienia wydanych zarządzeń na miejscu, zgodnie z istniejącą i rozwijającą się sytuacją.

cją. Kontrola działania pododdziałów inżynierskich i ich zabezpieczenia materiałowego i technicznego jest jednym z podstawowych obowiązków szefa saperów.

Kontrolę realizuje się poprzez osobisty wyjazd szefa saperów na miejsce prac, studiowanie przysłanych meldunków, wzywianie podległych oficerów w celu osobistego zameldowania o przebiegu wykonania wydanych zarządzeń oraz poprzez włączenie do kontroli podległej kadry inżynierskiej.

Kontrolę przeprowadza się zarówno zgodnie z planem szefa saperów jak i planem kontroli sztabu oddziału.

Szef saperów kontroluje prace inżynierskie wykonywane przez poszczególne rodzaje wojsk, udziela pomocy w organizacji prac, wydziela na podstawie decyzji dowódcy oddziału dodatkowe środki inżynierskie kosztem odvodu inżynierskiego

O realizacji przedsięwzięć w ramach zabezpieczenia inżynierskiego melduje w ustalonych terminach dowódcy oddziału i szefowi sztabu oraz składa meldunki (sprawozdania) Szefowi Wojsk Inżynierskich KBW.

Szczególną uwagę w toku prowadzenia kontroli szef saperów powinien zwrócić na udzielenie pomocy dowódcom pododdziałów saperów niższego szczebla (dowódcom drużyn i plutonów) w zakresie organizacji i wykonania nakazanych przedsięwzięć, udzielając im niezbędnych wskazówek organizacyjnych i wyciecznych technicznych.

6. Organizacja współdziałania pododdziałów inżynierskich z pododdziałami (elementami ugrupowania bojowego) Brygady i pułku KBW

Współdziałanie pododdziałów inżynierskich z zabezpieczanymi przez nie pododdziałami rodzajów wojsk osiąga się poprzez uzgodnienie zadań co do celu, miejsca i czasu oraz ustalenie wspólnych sygnałów porozumiewania się.

Współdziałanie między elementami ugrupowania Brygady (pułku) organizuje dowódca oddziału, współdziałanie między pododdziałami inżynierskimi (elementami ugrupowania inżynierskiego) organizuje szef saperów oddziału.

W czasie organizacji współdziałania szczególnie należy zwrócić uwagę:

w działaniach zaczepnych oraz w walkach z grupami desantu powietrznego nieprzyjaciela — na:

- zabezpieczenie bojowe prac inżynierskich wykonywanych przez saperów;
- zgranie działania inżynierskich elementów ugrupowania bo-

- jowego (OZap. IGW, OInz) z elementami ugrupowania bojowego oddziału (pododdziałami rodzajów wojsk);
- uzgodnienie i powiadomienie zainteresowanych dowódców o usytuowaniu w terenie wszystkich bojowych zapór minowych (systemu niszczeń), stanie ich gotowości bojowej, sposobie ochrony oraz o sposobach ich oznakowania i przekraczania (ewentualne przejścia, obejścia itp);
 - organizację utrzymania sieci drogowej w toku prowadzenia działań;
 - użycie pododdziałów saperów i bojowych środków uzbrojenia inżynieryjnego w okresie okrajania i likwidacji większych grup (oddziałów) dywersyjnych (desantowych);

w działaniach ochronno-obronnych — na:

- uzgodnienie ze sztabem szczegółów rozpoznania obiektu przed jego przyjęciem (rozpoznania saperskiego z ogólnym);
- zabezpieczenie bojowe prac inżynieryjnych wykonywanych w rejonie obiektu przez saperów;
- zgranie systemu zapór minowych, sygnalizacyjnych i ewentualnych niszczeń z systemem ognia artylerii i broni maszynowej;
- ustalenie: kto, na czyj rozkaz i w jakich warunkach może dokonywać niszczeń na obiekcie;
- przebieg i urządzenie dróg manewru odwodu załogi ochronnej;
- sposoby oznakowania i sygnały zamknięcia przejść.

Po zorganizowaniu współdziałania na szczeblu oddziału szef saperów przeprowadza jego organizację i udokładnienie wewnątrz pododdziału (pododdziałów) saperów (inżynieryjnych elementów ugrupowania bojowego).

B. PRACA SZEFA SAPERÓW W TOKU OPERACJI PRZECIWDYWERSYJNEJ

Praca szefa saperów w toku operacji obejmuje:

- ciągłe i sprawne dowodzenie podległymi pododdziałami inżynieryjnymi,
- systematyczne kontrole prawidłowego wykonywania prac inżynieryjnych przez pododdziały,
- terminowe opracowywanie i wysyłanie odpowiednich meldunków i sprawozdań inżynieryjnych.

Szef saperów organizuje swoją pracę w toku prowadzenia działań bojowych na podstawie planu zabezpieczenia inżynieryjnego, analizy rozwijającej się sytuacji inżynieryjno-taktycznej

oraz dodatkowych wytycznych dowódcy w zakresie zabezpieczenia inżynieryjnego działań.

Dla zabezpieczenia ciągłego i sprawnego dowodzenia pododdziałami inżynieryjnymi (inżynieryjnymi elementami ugrupowania bojowego) szef saperów powinien:

- znajdować się przy dowódcy lub za jego zezwoleniem wyjeżdżać na decydujące kierunki (w określonym rejonie) w celu bezpośredniego kierowania wykonaniem głównych zadań inżynieryjnych;
- na czas przeprowadzać manewr pododdziałami i środkami inżynieryjnymi oraz stawiać dodatkowe zadania dowódcom podległych pododdziałów inżynieryjnych (w tym celu stosować odpowiednie formy wzmocnienia: przydział — wsparcie).

W toku prowadzenia operacji przeciwdywersyjnej (przeciwsantowej) szef saperów:

- kieruje rozpoznaniem inżynieryjnym i natychmiast przekazuje wszelkie wiadomości z rozpoznania do sztabu oddziału i zainteresowanych dowódców;
- kieruje pracami inżynieryjnymi innych rodzajów wojsk, wykonywanymi dodatkowo w rezultacie rozwoju sytuacji bojowej;
- dowodzi z polecenia dowódcy pododdziałami inżynieryjnymi (inżynieryjnymi elementami ugrupowania bojowego) wykonywującymi samodzielne zadania;
- bierze udział w organizowaniu prac inżynieryjnych przy likwidacji skutków uderzeń broni masowego rażenia;
- czuwa nad zabezpieczeniem drogowo-mostowym, zwłaszcza nad utrzymaniem przewidzianych dróg manewru dla odwozów Brygady (pułku);
- dopilnowuje planowego i terminowego doprowadzenia zapór minowych do określonego stopnia gotowości bojowej;
- czuwa nad sprawnym działaniem służby porządkowo-ochronnej na bojowych zaporach minowych;
- zgodnie z ustalonymi kompetencjami dopilnowuje osobiście wykonywania ewentualnych planowanych niszczeń w strefie Brygady (pułku) KBW;
- czuwa nad zabezpieczeniem inżynieryjnym zmiany PO i SD dowódcy Brygady (pułku);
- organizuje zabezpieczenie walczących pododdziałów pod względem materiałowo-technicznym;
- składa dowódcy oddziału oraz Szefowi Wojsk Inżynieryjnych KBW w ustalonych terminach nakazane meldunki i sprawozdania.

ROZDZIAŁ III

ZASADNICZE DOKUMENTY SPRAWOZDAWCZE SZEFA SAPERÓW

Podstawą sporządzenia dokumentów sprawozdawczych przez szefa saperów jest prowadzenie ciągłej, bieżącej ewidencji wykonania prac i przedsięwzięć inżynierskich oraz użycia środków inżynierskich.

Ewidencję tę prowadzi się w formie dowolnej w zeszytach pracy na podstawie meldunków (sprawozdań) podległych dowódców pododdziałów inżynierskich i osobistych kontroli szefa saperów.

Szef saperów sporządza następujące dokumenty sprawozdawcze, które przedstawia Szefowi Wojsk Inżynierskich KBW w ustalonych terminach:

- a) meldunki bojowe zabezpieczenia inżynierskiego;
- b) sprawozdania bojowe zabezpieczenia inżynierskiego za okres operacji (lub określony czasokres) z mapą (szkicem) sprawozdawcą zabezpieczenia inżynierskiego;
- c) sprawozdania materiałowo-technicznego zabezpieczenia.

Meldunki bojowe zabezpieczenia inżynierskiego przedstawia się Szefowi Wojsk Inżynierskich KBW zwykle oddzielnie, według ustalonego przez niego wzoru i w określonym terminie.

Meldunki muszą ujmować:

- wyniki rozpoznania inżynierskich grup (oddziałów) dywersyjnych (desantowych);
- dane dotyczące użycia pododdziałów inżynierskich oraz wykonania prac i przedsięwzięć inżynierskich;
- dane materiałowo-technicznego zabezpieczenia;
- straty i zdobycze;
- wnioski i prośby do Szefa Wojsk Inżynierskich KBW.

Sprawozdanie bojowe zabezpieczenia inżynierskiego opracowuje się za ustalony okres działań bojowych i przedstawia się

szefowi sztabu oddziału dla potrzeb sprawozdawczo-ewidencyjnych sztabu oraz Szefowi Wojsk Inżynieryjnych KBW.

Sprawozdanie powinno zawierać:

- krótką ocenę pod względem inżynieryjnym działań bojowych oddziału, wykaz zadań zabezpieczenia inżynieryjnego, postawionych przez dowódcę oddziału;
- dane o planowaniu, organizacji i wykonaniu zabezpieczenia inżynieryjnego;
- najważniejsze wnioski oparte na wynikach rozpoznania inżynieryjnego i dane o przedsięwzięciach inżynieryjnych grup (oddziałów) dywersyjnych (desantowych);
- opis realizacji poszczególnych zadań zabezpieczenia inżynieryjnego z odpowiednimi wnioskami;
- opis i ocenę działań bojowych pododdziałów inżynieryjnych do plutonu włącznie;
- opis zastosowania środków inżynieryjnych w ramach zabezpieczenia inżynieryjnego działań i wykorzystania środków mechanizacji przez poszczególne rodzaje wojsk, nowe metody stosowania środków inżynieryjnych, organizacja i realizacja zapotrzebowań na siły i środki zabezpieczenia inżynieryjnego;
- uwagi, propozycje i wnioski ogólne szefa saperów.

W sprawozdaniu wykazuje się przykłady wyróżnień szeregowców, podoficerów i oficerów pododdziałów inżynieryjnych.

Do sprawozdania załącza się mapę sprawozdawczą (szkic) zabezpieczenia inżynieryjnego, dane o ilości i składzie bojowych pododdziałów inżynieryjnych, biorących udział w walkach, schematy i szkice niezbędne dla zilustrowania tekstu sprawozdania, dane o stratach.

Sprawozdania techniczne z poszczególnych prac i przedsięwzięć inżynieryjnych przedstawia się na żądanie Szefa Wojsk Inżynieryjnych KBW. Sporządzenie sprawozdania technicznego szef saperów może powierzyć pododdziałowi saperów wykonującemu te prace.

W sprawozdaniach tych podaje się szczegółowy opis wykonanych prac według obiektów, charakterystykę warunków wykonywania prac i ich organizacji, użycie siły roboczej i materiałów oraz wnioski i propozycje odnośnie usprawnienia ich wykonawstwa.

Sprawozdawczość materiałowa i eksploatacyjna została omówiona w obowiązkach szefa saperów w zakresie materiałowo-technicznego zabezpieczenia.

Szef saperów prowadzi także bieżącą ewidencję danych rozpoznania inżynieryjnego w formie dowolnej (na mapie roboczej i w zeszycie pracy).

Wnioski z rozpoznania odnośnie przedsięwzięć inżynieryjnych nieprzyjaciela — szef saperów uzgadnia z szefem rozpoznania i melduje je szefowi sztabu i dowódcy oddziału jak również Szefowi Wojsk Inżynieryjnych KBW w meldunkach (sprawozdaniach) bojowych zabezpieczenia inżynieryjnego.

ZAŁĄCZNIKI

SAFETY

"ZATWIERDZAM"
DOWÓDCA ODDZIAŁU

Dnia 19..... r.

PLAN ZAOPATRZENIA PODODZIAŁÓW

w materiały i sprzęt inżynierski — na rok

Lp.	Nazwa sprzętu (materiału)	Jedn. miary	Ogólne potrzeby oddziału	1 komp.	2 komp.	k-sap.	itd.	Zabezp. ćwiczeń takt.	Rezerwa dowódcy oddziału	U w a g i
1.	Materiały wybu- chowe	kg	1600	40	40	380		300	300	
2.	Splonki TAT-8	szt								
3.	itd.									

SZEF SAPERÓW ODDZIAŁU

„ZATWIERDZAM”
DOWÓDCA 24 BRYGADY KBW

P L

materiałowo-technicznego zabezpieczenia
24 Brygady KBW na czas

I.p.	Wyszczególnienie	Jednostka miary	Potrzeby Brygady	Stan faktyczny	Przydzielono ze Składowicy Centralnej	Podział sprzętu i środków inż. oraz środków transportowych												
						OZR		OINż.		24bok		24bz						
						Ilość posiadana	Ilość przydzielona	Ilość posiadana	Ilość przydzielona	Ilość posiadana	Ilość przydzielona	Ilość posiadana	Ilość przydzielona					
1	Maszyny inżynierskie																	
	Koparki	szt.	8	4	4	1	1	1	1	1	—	1	—					
	Spycharki	szt.	3	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Dźwig samochodowy itd.	szt.	4	2	2	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
2	Sprzęt minerski																	
	Miny TMD-44	szt.	12000	4000	6000	500												
	Miny POMZ-2	szt.	2000	1500	2000	500												
	Miny PMD-6	szt.	6000	4000	2000	1000												
	Materiał wybuchowy	ton	6	3	2	1												
	Komplet rozpozn. KR-2 itd.																	
3	Sprzęt fortyfikacyjny																	
	Drut kolczasty	ton	10	6	4	—												
	Zapory małowidoczne	szt.	800	500	—	—												
	Zerdzie	m ²	25	10	—	—												
	Okrągłaki	m ³	60	20	—	—	3											
	Kantówki	m ³	30	15	—	—	2											
	Deski	m ³	20	3	—	—	2											
4	Sprzęt maskowniczy																	
	Maski poziome	szt.	45	10	20													

A N

operacji przeciwdywersyjnej

od do

Ilość posiadana Ilość przydzielona		itd.	Rezerwa dowódcy Brygady	Miejsce i data pobrania środków przydzielonych	Miejsce i sposób przeprowadzania remontów bieżących i awaryjnych	Wyszczególnienie miejscowych zasobów materiałowych	U w a g i
—	—	1	Magazyn MW pld. skraj lasu (1246a) dn. godz.	6 Sbinż. Dęba (1242) dn. godz.	1. Remont maszyn i sprzętu inż. prowadzi warsztat remontowy w m. POKŁOSIE-las (2533b)	1. Tartak m. Kolanówka (3256a) — okrągłaki ok. 40 m ³ — deski ok. 20 m ³ — kantówki ok. 15 m ³	1. W tartaku m. Kolanówka zaopatrzą się: OZR, Olnż. 24 bok (zgodnie z tabelą przydziału)
			Skład Inżynierski Brygady ptn. skraj lasu Chorzelski (1545b) dn. godz.		Do remontu przekazywać własnymi środkami transportu.	2. Baza sprzętu budowl. m. Rogoźno (2632) — spycharki 5 szt. — koparki 2 szt. — ciągniki 5 szt. — itd.	Środki transportu własne 2. W bazie sprzętu budowl. m. Rogoźno wykorzystać 4 spycharki i 1 koparkę.
					2. Na sprzęt przeznaczony do remontu awaryjnego oraz remontu w wyniku zniszczenia go w czasie działań przedstawiciele awarii (zniszczeniu) do szefa saperów Bryg.	3. Tartak m. Zalesie (3142) — deski ok. 10 m ³ itd 4. itd.	3. W tartaku m. Zalesie zaopatrzą się: 24 zb Sbi zgodnie z tabelą przydziału.

c.d. załącznika nr 2

Lp.	Wyszczególnienie	Jednostka miary	Potrzeby Brygady	Stan faktyczny	Przydzielono ze Składowicy Centralnej	Podział sprzętu i środków inż. oraz środków transportowych						
						OZR	OINż.	24bok	24bz			
						Ilość posiadana	Ilość przydzielona	Ilość posiadana	Ilość przydzielona			
5	Środki transportu											
	Samochody ciężarowe	szt.	25	20	5							
	Samochody osob terenowe	sz..	6	4	1							
	Samochód cy-na	szt.	6	4	4							
	Ciągnik kołowy itd.	szt.	4	2	2							

SZEF SAPERÓW
24 BRYGADY KBW

.....

itd.		Rezerwa dowódcy Brygady	Miejsce i data pobrania środków przydzielonych	Miejsce i sposób przeprowadzania remontów bieżących i awaryjnych	Wyszczególnienie miejscowych zasobów materiałowych	U w a g i
Ilość posiadana	Ilość przydzielona					
				3. Środki transportu remontuje Baza Remontowa w POKŁOSIE-las (2533a) itd.		8. Każdy batalion organizuje we własnym zakresie punkt zbiórki zdobytych materiałów inż. i po walce swoimi środkami przekazuje do składu inżynier. w m. Krzemienica 3141) itd,

ZASTĘPCA DCY D/S TECHN.
24 BRYGADY KBW

.....

T a j n e

Egz. Nr. . .

**ZARZĄDZENIE BOJOWE INŻYNIERYJNEGO
ZABEZPIECZENIA OPERACJI PRZECIWDYWERSYJNEJ
24 BKBW Nr 01 SD las płn. GŁOGÓW 23.03.62 r.
Mapa 50.000 wydanie 1955 r.**

Pododdziały dywersyjne „czarnych” intensywnie rozpoznają rejon rozmieszczenia obiektów wojskowych oraz linie komunikacyjne, po których odbywa się wzmożony ruch wojsk własnych.

Na terenie województwa rzeszowskiego w nocy z 22/23.62 r. wykryto miny kolejowe opóźnionego działania na odcinkach kolejowych PRZEMYŚL — KĘPA RZĘCZYCKA i KROŚCIENKO — STRÓŻE.

Nad ranem w dniu 23.03.62 r. wysadzony został most kolejowy wraz z przejeżdżającym transportem wojskowym na trasie PRZEWORSK — RZESZÓW, 3 km. zach. PRZEWORSK. W południe 23.03.62 r. podczas przejazdu kolumny wojsk zmechanizowanych, nastąpił wybuch nieznanej miny pod czołgiem na moście drogowym 4 km płn. zach. SANOK.

W najbliższych dniach należy spodziewać się zwiększenia aktywności działań dywersyjnych nieprzyjaciela oraz lotnictwa nieprzyjaciela w strefie operacji.

W celu wykonania zadań inżynierskiego zabezpieczenia działań przeciwdywersyjnych 24 Brygady KBW

z a r z ą d z a m:

1. Do dnia 28.03.62 r. wykonać wszystkie przedsięwzięcia inżynierskie — zgodnie z załączonymi planami zabezpieczenia inżynierskiego obrony obiektów:
 - a) siłami 106 zm w rejonie obiektu „S”,
 - b) siłami 25 bok w rejonie mostów „M-1”, „M-2”, „M-3”, i „M-4” na trasie kolejowej PRZEMYŚL — KĘPA RZĘCZYCKA oraz „M-6”, „M-7” i „M-8” na trasie kolejowej PRZEWORSK — DĘBICA,
 - c) siłami 26 bok w rejonie mostów „M-10”, „M-11”, „M-12”, „M-13” i „M-14” na trasie kolejowej KROŚCIENKO — STRÓŻE,

- d) siłami 24 bok w rejonie obiektów „W” i „T” — przy czym w pierwszej kolejności od 24.00 25.03.62 r. wykonać okopy i schrony oraz założyć zaplanowane zapory minowe i sygnalizacyjne.
2. Wszystkie obiekty i odcinki tras podczas przyjmowania pod ochronę sprawdzić pod względem zaminowania dywersyjnego, do czego użyć samodzielnych patroli inżynierskich zgrupowań manewrowych.
Rozpoznanie obiektów i odcinków tras kolejowych dokonują:
— na korzyść 25 bok — SIPR 24 BKBW Nr 1
— na korzyść 26 bok — SIPR 24 BKBW Nr 2
Wymienione patrole przybędą do dyspozycji dowódców bok w godzinach rannych 24.03.62 r. na okres do 27.03.62 r.
3. Do 12.00 24.03.62 r. rozpoznać pod względem inżynierskim drogi przemarszu do rejonów rozmieszczenia pododdziałów Brygady.
Wybrane rejon rozmieszczenia pododdziałów i stanowisk dowodzenia winny posiadać:
— naturalne właściwości ochronne i maskujące;
— dogodne warunki geologiczne i hydrologiczne do budowy obiektów fortyfikacyjnych oraz do urządzenia polowych punktów zaopatrywania wojsk w wodę;
— rozwiniętą i możliwie dobrą sieć dróg.
4. Podczas przegrupowania wojsk do rejonów planowanych działań przeciwdywersyjnych mieć na uwadze możliwość zaminowania obiektów drogowych przez grupy dywersyjne, w związku z czym:
— na czas przemarszów, w ubezpieczeniach kolumn zorganizować patrole inżynierskie;
— przemarsz 24 bz i kolumny sztabu 24 BKBW na trasie GŁOGÓW — LESKO zabezpieczyć OZR 24 BKBW;
— po osiągnięciu nakazanych rejonów przystąpić natychmiast do wykonania niezbędnej ilości ukryć dla bezpieczeństwa zabezpieczenia pododdziałów, sztabów, tyłów, sprzętu bojowego, środków transportu i zasobów materiałowych.
5. OZR 24 BKBW utrzymywać będzie następujące drogi w strefie operacji:
— RZESZÓW — JASŁO,
— RZESZÓW — LESKO,
— LESKO — JASŁO,
— LESKO — PRZEWORSK.

Do utrzymania dróg w rejonach rozmieszczenia zgrupowań

- manewrowych i samodzielnych batalionów, zależnie od potrzeb organizować grupy zabezpieczenia drogowego w składzie pododdziałów saperów i piechoty.
6. Szefowi saperów 106 zm urządzić stały punkt przeprawy promowej pod obciążenie 8 t. na rz. SAN w rejonie pñ. JA-ROSLAW oraz przygotować zapasowy punkt przeprawy promowej na rz. SAN w rejonie pñd. wsch. RUDA. Ponadto, do odwołania, pododdziały 106 zm korzystać mogą z punktu przeprawy promowej 87 DZ, urządzonego pod obciążenie 50 t. na rz. SAN w rejonie pñd. wsch. KĘPA RZECZYCKA.
 7. Do wykonania prac inżynieryjnych zgodnie z planem szefa saperów 24 BKBW przydzielić:
 - a) Z Olnż 24 BKBW po plutonie saperów do dyspozycji dowódców 25 i 26 bok na okres 24—27.03.62 r. celem założenia zapór minowych w rejonach obrony obiektów;
 - b) z 111 zm:
 - pluton saperów na okres 24—27.03.62 r. do dyspozycji dowódcy 24 bok celem założenia zapór minowych w rejonach obrony obiektów „W” i „T”;
 - pluton piechoty na okres 24—30.03.62 r. do dyspozycji szefa saperów 24 BKBW do wykonania prac pomocniczych na punkcie zmechanizowanej obróbki elementów 24 BKBW, las wsch. LESKO
 - z 24 bz jedną kzmot do dyspozycji komendanta ochrony sztabu 24 BKBW celem rozbudowy SD wspólnie z Olnż 24 BKBW w rejonie pñ. LESKO.
 8. Materiały i środki inżynieryjne — zgodnie z załączonym planem przydziału z polowej składnicy sprzętu inżynieryjnego las pñ. zach. RZESZÓW:
 - dla 106 zm i 25 bok pobrać własnym transportem w dniu 24.03.62 r.
 - dla pozostałych zgrupowań manewrowych i samodzielnych batalionów dostarczone zostaną siłami i transportem brygadowego punktu zaopatrywania.
 9. Szefom saperów zgrupowań manewrowych oraz dowódcom plutonów saperów samodzielnych batalionów Brygady:
 - a) opracować szczegółowe plany inżynieryjnego zabezpieczenia planowanych działań przeciwdywersyjnych w terminie do 21.00 24.03.62 r.
 - b) wydać wszystkim pododdziałom szczegółowe wytyczne zabezpieczenia inżynieryjnego;
 - c) meldować:
 - meldunkiem pisemnym za dobę, codziennie do godz.

20.00 o sytuacji inżynieryjnej i aktualnym stanie wykonania zadań;

- natychmiast, technicznymi środkami łączności — o dokonanych aktach dywersji na ochronianych obiektach lub trasach, wypadkach nadzwyczajnych, stratach i pilnych potrzebach pomocy.
10. Zdobyte środki inżynieryjne (miny, MW i sprzęt dywersyjny) przejęte ze zrzutów lub z baz grup dywersyjnych — po dokładnym rozpoznaniu wykorzystać we własnym zakresie lub odsyłać do polowej składnicy sprzętu inżynieryjnego płn. m. RZESZÓW. Nieznane środki dywersyjne wysyłać natychmiast szefowi saperów Brygady na SD dowódcy 24 BKBW.

SZEF SAPERÓW 24 BKBW

SZEF SZTABU 24 BKBW

ZATWIERDZAM
"D-ca 10349gady KBW"

Dnia, 19..... roku

PLAN - SZKIC
INŻYNIERYJNEGO ZABEZPIECZENIA OBRONY OBIEKTU
1:20 000 (mapa 25:000 - N 33-12B-C-a) wykonuje się w skali 1:10 000

Załącznik Nr. 5

Eqz. Nr.

- Legenda**
- okop drp (grupy strzelców)
 - ukrycia typu ziemnego (dla żołnierzy (namioty) 2 samochody)
 - patrol inżynierijny podczas rozpoznania
 - pas ochronny (ppaz) pomiędzy płacami kolczastymi, uzmacniany zaparami inż., szerokość 20-50 m - zamaskowany
 - przejścia w pasie ochronnym
 - reflektor
 - zamaskowane obiekty spec.
 - drogi manewru odwodom

WYKAZ MATERIAŁÓW INŻYNIERYJNYCH

Lp	Wyszczególnienie	STANY		
		Ogółem	Wykonane	Odwód
1	Miny piech. POM-2m	320	288	36
2	Miny piech. PMD-6	4000	3600	400
3	Miny piech. OZM-3	50	32	18
4	Miny ppanc. 7 Ma-44	100	-	100
5	Materiał wybuchowy	250	150	100
6	Drut kolczasty	2.200	1800	400
7	Signalizatory dźwiękowe	250	186	70
8	Signalizatory świetlne	50	40	20
9	Drut gładki	180	120	50
10	Rakiety ZMN	20	16	4
11	Dirzmi i ramy wejść - 1yp kkk / 4yp pp	1/6	1/6	-
	itd			

Namocnienie saperami:
- 3pl 10ksap (bez 3drsap)
- 3 dr 3pl 10ksap na okres D+6

Sprzęt inżynierijny:
- Pita motorkowa 1szt na okres D+6
- mały zestaw minierski - 1szt
- zestaw rozpoznawczy KR-3-1szt.
- łódź DST - 1 szt
- czepak taśmowy - 1 szt
- reflektory akumulatorowe - 5 szt
- maski poziome - 4 kpl
- itd

Załączniki
..... formularzy pol minowych

SZEF SAPERÓW 10 BKBN

TABELA PRAC INŻYNIERYJNYCH

Lp	Wyszczególnienie prac	Jedn. miary	Ilość	Wykonawcy	Terminy wykonania													
					1	2	3	4	5	6	7	8	9					
1	Założenie dwurzędowych zapór minowych	mb	5900	1:2 drsap	12	6,9	8	10,9	11,35	11,8								
2	Wyszczenie ziemi na wykopy schronów	szt.	7	3 drsap														
3	Wykonanie schronów bojowych dla CKM	-	3	pl ckm														
4	Wykonanie okopów dla ckm	-	6	~														
5	Wykonanie okopów dla moździerzy i PD	-	6	pl maź	9,10	11,2	12,3	13,4	14,5	15,6	16,7	17,8	18,9					
6	Wykonanie okopów dla druzgin piechoty	-	7	3 plp	1,2	3,4	5,6	7,8	9,10	11,12	13,14	15,16	17,18					
7	~	-	7	3 plp	1,2	3,4	5,6	7,8	9,10	11,12	13,14	15,16	17,18					
8	Rozbudowa PD docy 3kp	-	1	1 dr 1 plp														
9	Budowa zapór drutowych i sygnalizacyjnych	mb	1000	2 dr 1 plp (saperackie)	1,2	3,4	5,6	7,8	9,10	11,12	13,14	15,16	17,18					
10	Budowa studni i zainstalowanie czepaków	szt.	1	3 dr sap														
11	Namocnienie mostów i wykonanie katein na bagnach	mb	500	~														
	itd																	

UZGODNIKO: Pom. Szefa Sztabu 10 BKBN ds Ochr.
D-ca Artylerii 10 BKBN

SZEF SZTABU 10 BKBN

"ZATWIERDZAM"
Szef Saperów 20BKBN

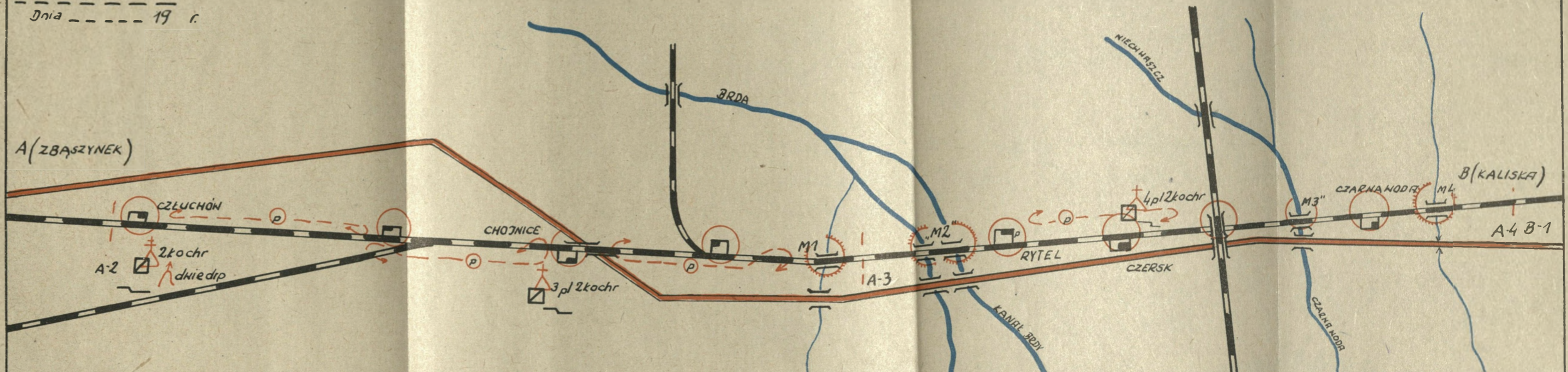
Dnia 19 r.

PLAN-SZKIC

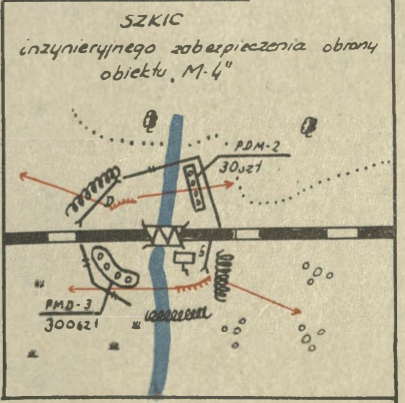
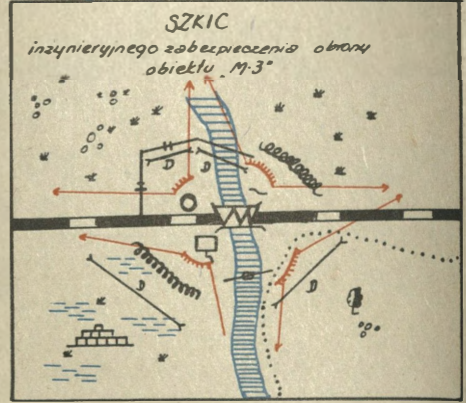
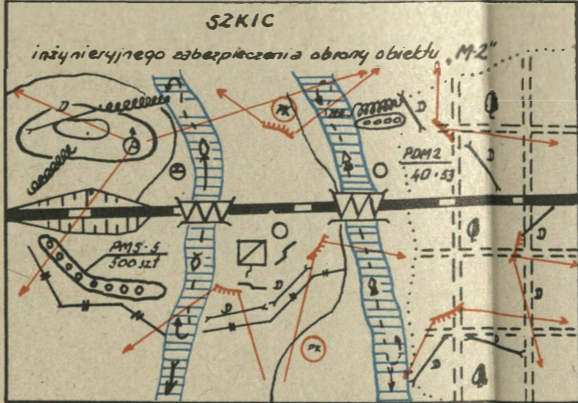
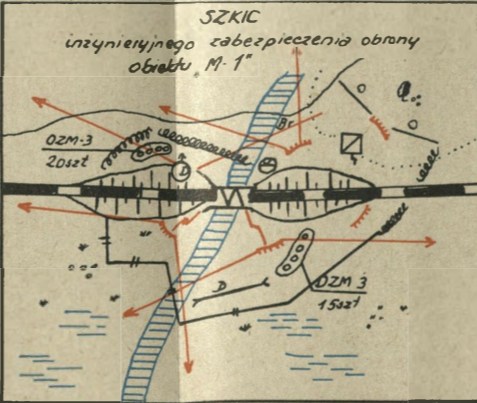
INŻYNIERYJNEGO ZABEZPIECZENIA OCHRONY ODCINKA LINII KOLEJOWEJ

Załącznik Nr. 6

Łącz. Nr.

Legenda
 A-B odcinek trasy kolej. ochraniany przez 2 kochr.
 A-2 do A-3 odcinek 3 pl 2 kochr.
 A-3 do A-4 odcinek 4 pl 2 kochr.
 P - patrole ochronne
 M1 - M4 - obiekty ochraniane przez posterunki
 M3 - obiekty z rozbudowaną obroną
 P.M. - punkt dowodzenia u schronie typu lekkiego
 O - reflektor akumulatorowy
 L - patrole na łodziach
 D - zapora sygnalizacyjna D - dzwiękowa
 D - zapora przeciwninowa

WYKAZ ŚRODKÓW INŻYNIERYJNYCH

Lp	Wykaz	Jedn. miar.	Przydział				
			M-1	M-2	M-3	M-4	PO
1	Miny P.M.2-2m	szk	-	40	-	20	-
2	Miny P.M.2-6	szk	-	500	-	300	-
3	Miny D.Z.M.-3	szk	35	-	-	-	-
4	Drut kolczasty	fon.	0.3	12	0.6	0.9	10
5	Drut gładki	kg	20	30	10	6	10
6	sygnalizatory dźwięk.	szk	50	200	30	20	-
7	reflektory	szk	20	100	10	10	-
8	zapory malonitrowe	pl	10	20	5	5	-
9	elementy schronów	kpł.	1	1	1	1	3
10	siatki przeciwninowe	mb	-	100	-	-	-
	itd						

PRZYDZIAŁ SAPERÓW I SPRZĘTU INŻ.

Lp	Wykaz	ilość	adres
I	saperzy		
1	SIPR 20 Brygady k&w	49	potrzeb
2	dr sap z 20 bek	-	15-20.01
3	dwie dr sap z 20 bek	-	15-12.01
	Sprzęt		
1	piła motorowa	1	15-20.01
2	reflektor akumulatorowy	5	-
3	Łódź DSt	2	-
4	spycharka	1	15-18.01
5	masz. poziome	4	-
6	zestaw rozpoznańowy k&w	1	-
	itd		

TABELA PRAC INŻYNIERYJNYCH

Lp	Wykaz prac	Jedn. miary	Ilość	Wykonawcy	Terminy wykonania									
					1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1	Założenie zapór minowych (M-1, M-2 i M-4)	emb	1,5	Saperzy i Dmz										
2	Nyśadzenie ziemi na wykopy schronów	szk	4	dr sap 20 bek										
3	Urządzenia studni w rejonie obiektu M-2	szk	1	-										
4	Przygotowanie elementów schronów bojowych skm	szk	6	-										
5	Założenie zapór sygnalizacyjnych	emb	2,5	dr saperska										
6	Urządzenie okopów dla grup strzelców	szk	17	zapłaci obiektu										
7	Budowa zapór dźwiękowych	emb	3,2	-										
8	Nyśadzenie schronów w rejonie obrony	szk	4	-										
9	Nyśadzenie schronów na punktach dowodzenia	szk	3	okopowy plus 1 kochr										
10	Nyśadzenie wykopów pod schrony na PO	szk	2	spycharka										
11	Budowa schronów bojowych rkm i ckm	szk	6	obsługi										
	itd													

Dowódca plutonu SAP 20 bek

Uzgodniono: Szef Wydz. Ochr 20BKBN

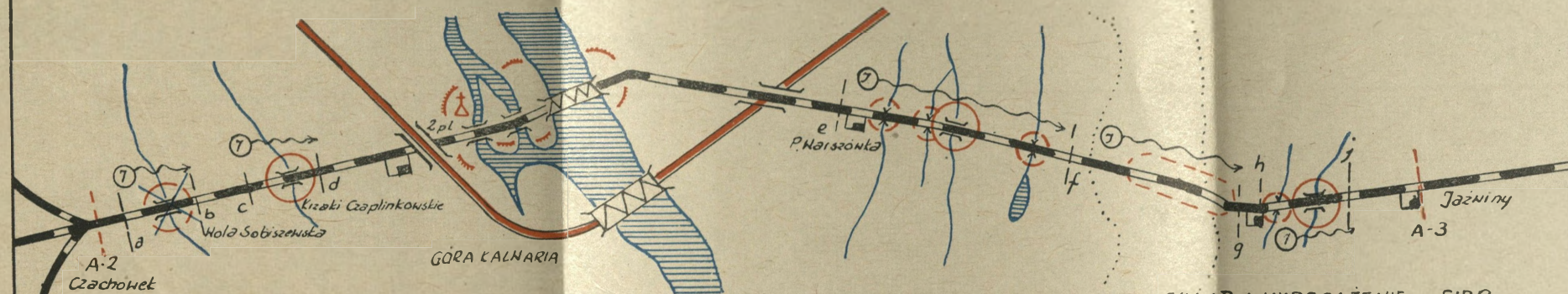
SZEF SZTABU 20 bek

Załączniki: formularzy pól minowych

działania SIPR 11BKBN podczas rozpoznania (rozminowania)
 odcinka ochranianej linii kolejowej w dniu 22.05 (wykonuje się na
 mapie 25.000 lub 50.000)

Załącznik Nr 7

Egz. poj.

SYTUACJA I ZADANIA

- Nieprzyjaciel:** - W dniu 21.05 około godz. 23.00 NN osobnicy ostrzelali patrol 2pl 5kochr w rej. mostu m. KRZAKI CZAPLINKOWSKIE, o 2 godz. później wysadzony został przepust m. WOLA SOBIEZIEWSKA nad ranem w dniu 22.05 żołnierze 2pl 5kochr podczas patrolowania stwierdzili naruszone kamienie i wykryli przewody na nasypie pod torami na odcinku zakrętu w lesie zach. m. OSIECK.
- Ochrona trasy:** - Odcinek trasy kolejowej A2-A3 (CZACHÓWEK-JAZMINY) ochronia 2pl 5kochr SD d-cy plutonu w rejonie obrony mostu m. GÓRA KALNARIA. Stałe posterunki ochronne znajdują się przy mostach w rejonie KRZAKI, NARSZÓWKA I OSIECK.
- Zadanie SIPR:** - o godz. 3.00-22.05 pogotowie techniczne PKP przystąpiło do odbudowy wiaduktu i przypuszczalnie ruch pociągów zostanie wznowiony o godz. 14.00
- o godz. 6.00 po zamknięciu się u d-cy 2pl 5kochr przystąpić do rozminowania odcinka torów w lesie zach. OSIECK, oraz sprawdzić pod względem zaminiowania obiekty i odcinki trasy kolejowej zgodnie z planem rozpoznania. Wykonanie zadania meldować o godz. 13.00 przez Rysztację z SD d-cy 2pl 5kochr.

SKŁAD I WYPOSAŻENIE SIPR

SKŁAD	WYPOSAŻENIE	
	Wyszczególnienie	Ilość
SIPR - 1 oficer - 1 sierżant - 2 plutoników - 1 kierownik - 1 sanitariusz	- samochód (transporter)	1 szt
	- poszukiwacz min	2-os
	- zestaw rozpoznawczy KR-III	1 szt
	- mapa	1 szt
	- blok meldunkowy	1-u-
	- busola	1-u-
	- lornetka	1-u-
	- przenośny sprzęt saperwski	1 pl
	- mały zestaw minerali	1-u-
	- materiał wybuchowy	10 kg
- zestaw sprzętu do rozpoznania pod wodą	1 pl	
IPR - 1 Podoficer - 3 Saperów oraz 1 plutonik ze składu SIPR 1 kierownik z 2pl 5kochr.	- samochód z 2pl 5kochr	1 szt
	- poszukiwacz min	1-u-
	- zestaw rozpoznawczy KR-III	1 szt
	- mapa	1 szt
	- blok meldunkowy	1-u-
- przenośny sprzęt saperwski	1 pl	
- zestaw sprzętu do rozpoznania pod wodą	1-u-	

PLAN ROZPOZNANIA

Wykonawca	Zadania	Termin	Uwagi
SIPR	Wejść w kontakt z patrolami 2pl st. kol. OSIECK, rozminować wskazane miejsca i sprawdzić na zaminiowanie odcinek torów 1-9	7.00-10.00	Do 10.00 SIPR: 1) Wykrycie min meldować d-cy SIPR o wykryciu min meldować d-cy SIPR. Telefonemnie sieć, kol. i odc. SIPR wykonaniu wskazań o godz. 13.00 eckcie: na d-cy SIPR w rejonie SD d-cy 2pl ochr.
	Sprawdzić na zaminiowanie torów i wiadukt na odcinku 11-j	10.00-12.00	
	Wejść w kontakt z poster. przy moście i sprawdzić na zaminiowanie obiekty i torów na odcinkach a-b i c-d	6.40-9.00	
IPR	Wejść w kontakt z patrolami w rejonie m. NARSZÓWKA i sprawdzić na zaminiowanie obiekty oraz torów na odcinku e-f	10.00-12.30	

Legenda:

- Obiekty ze stałymi posterunkami ochronnymi
- obiekty lub odcinki tras dozorowane przez patrole
- punkty wyjściowe i kierunki działania patroli itp.
- a-b - odcinki nakazane do rozpoznania

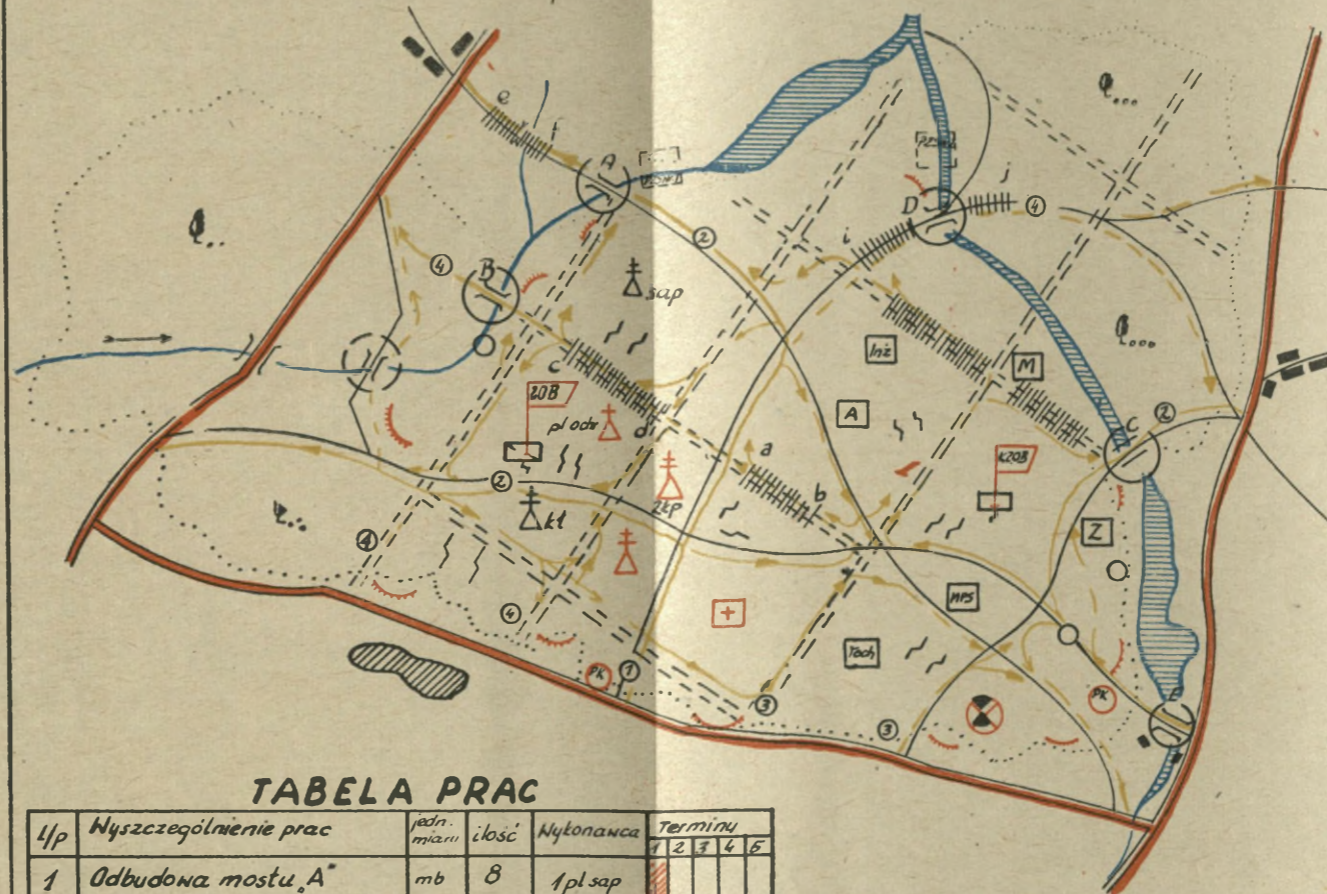
Uzgodniono: Szef Hydż. Ochr. 11BKBN
 Szef Hydż. Operac. 11BKBN

SZEF SAPERÓW 11BKBN

PLAN - SZKIC

URZĄDZENIA DRÓG W REJONIE SD I W REJONIE TYŁÓW BRIGADY KBW

Egz. Nr.

ZABEZPIECZENIE MATERIAŁOWE

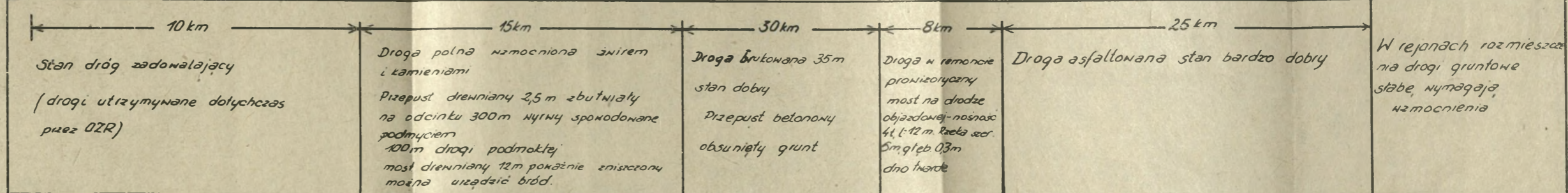
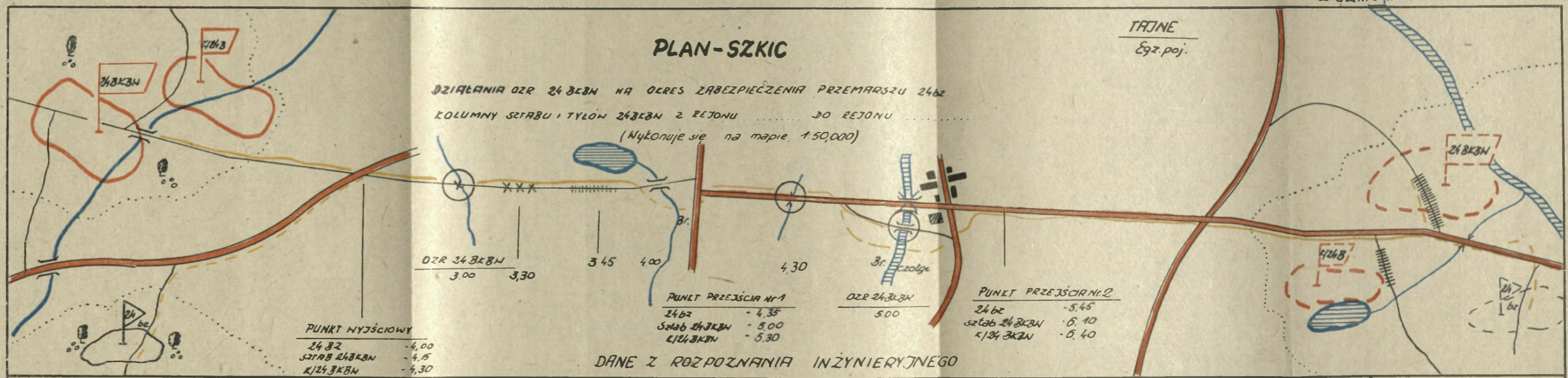
U/p	Rodzaj prac	Zabezpieczenie w sprzęt i materiały inżynierskie
1	Most „A” drenniarowy, na podporze ramowej L=8m	- piłka motornawa 1 sztuka - zestaw ciesielski 1 szt - drewno w rejonie budowy - klamry - 40 szt - łopaty - 100 szt - gwoździe - 20 kg
2	Odcinek drogi a-b wykonanie rowów odwadniających, wzmocnienie żwirami	- wykrotka - 1 szt - saperski sprzęt przenośny - żwir z rejonu żwirnic
3	odcinek drogi e-f zasypanie wyłm, oczyszczenie rowów wykonanie przepustu	- saperski sprzęt przenośny - grunt z poboczy - drewno z rejonu budowy mostu „A” - gwoździe 10 kg
4	Odcinek drogi i-j koleiny z okrąglakami	- saperski sprzęt przenośny - drewno z rejonu prac - grunt z poboczy itd

TABELA PRAC

U/p	Nyszczególnienie prac	jedn. miary	ilość	Wykonawca	Terminy				
					1	2	3	4	5
1	Odbudowa mostu „A”	mb	8	1 pl sap	█				
2	Wzmocnienie mostów „c” i „b”	—	24	—	█				
3	Wzmocnienie odcinków dróg „a”, „b”, „c”, „d” i „e”, „f”	kmb	13	1 pl, 2 kp idrid	█				
4	Wzmocnienie odcinków dróg „g”, „h” i „i”, „j”	—	08	3 pl ktransp idrid	█				
	itd								

Legenda

- ① - główne drogi njazdowe
- ② - główne drogi wjazdowe
- ③ - zapasowe drogi njazdowe
- ④ - zapasowe drogi wjazdowe (ewakuacyjne)
- > - drogi przystosowane do ruchu jednokierunkowego
- ||||| - wzmocnione odcinki drogi
- ⊕ - wzmocnione lub odbudowane mostki
- ▨ - rejon uzysku żwiru i kamienia

UGRUPOWANIE OZR 24 BKBN

E

F

D

C

B

A

MIEJSCE OZR I ELEMENTÓW INŻYNIERYJNYCH W UGRUPOWANIU MARSZONYM

WYPOSAŻENIE OZR 24 BKBN

podgrupa rozpozn. i rozgradz.	plp	saperzy	przydział sprzętu i materiałów inż.
Zestaw rozpoznawczy KR II - 1 kpl - Mały zestaw minerski - 1 - - Saperski sprzęt przenośny - 1 kpl - MAN - 1 szt - DTG (R) stacja - 1 szt - Blok meldunkowy - 1 szt - Mapa - 1 szt Sprzęt do rozpoznawania dróg i mostów itd.	- pizenożny sprzęt saperski	- Zestaw minerski - 1 kpl - Zestaw ciesielski - 1 - - Pity motorowe - 2 szt - Młot DB-45 - 1 kpl - Zestaw technicznych znaków drogowych - 3 kpl - Poszukiwacz min - 2 szt itd.	- spycharka - 1 szt - dźwig samochodowy - 1 - - mość towarzyszący - 8 mb - koleiny drogowe - 50 mb - okucia mostowe - 20 kg - MN - 500 kg itd.

Legenda

- A** - podgrupa rozpoznania inż i rozgradzania (dr sep, MAN, DTG)
- B** - podgrupa ubezpieczająca (plp)
- C** - saperzy (dwie drużyny)
- D** - dr id (spycharka na przyczepie i dźwig)
- E** - transport mat. (koleiny, mościek towarzyszący i materiały do wzmocnienia mostów)
- F** - grupa drogowo - mostowa

- trasa marszu
- objazdy
- wzmocnione mosty
- zasypane leje na drogach
- wzmocnione odcinki dróg
- mostek odbudowany przez OZR

PLAN-SZKIC

Załącznik Nr. 10

Egz. Nr...

URZĄDZENIA I EKSPLOATACJI POLOWEGO PUNKTU ZAOPATRYWANIA W WODĘ 20 BK BW

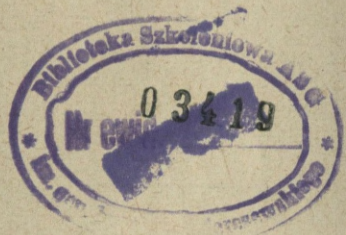

ORGANIZACJA PUNKTU

L/p	Wyszczególnienie	Ilość
1	wyposażenie	- RF3-6000 - 1 komplet - pompa KF - 2 szt.
2	Hydajność na godzinę	- 5000 do 6000L
3	obsługa	drhłkt 20BKBW
4	nadzór sanitarny	- służba medyczna 20BKBW
5	ochrona	- dwa patrole (jeden posterunek zpl. ochrony sztabu)
6	czas pracy dziennie	- 11 godz. (14.00 - 9.00) - 12.00, 14.00 18.00 - 20.00
7	Hydajność dzienna	55 000 - 66 000L

TABELA ZAOPATRYWANIA

Pododdziały	Podział wody w m ³		
	rano	południe	wieczór
Kuchnia Sztabu 20BKBW	1,2	0,5	0,8
Kuchnia tyłów 20BKBW	0,6	0,2	0,4
Piekarnia polowa	0,2	0,2	0,2
Punkt medyczny	0,1	-	-
2k zmot	0,2	0,1	0,1
20bz	1,0	0,5	0,5
itd			

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI WĄCŁĘSIOWIEC
ACADEMICZNEJ I GŁÓWNEJ
ul. gen. Dąbki 10, Warszawa

28824

